

การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

มณีนีรัตน์ ทะการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

มนีรัตน์ ทะการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE UTILIZATION OF EXTERNAL QUALITY ASSURANCE RESULTS IN BASIC EDUCATION
SCHOOL UNDER CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2025

Copyright 2025 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ของ มณีนรัตน์ ทะการ

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปณตนันท์ เกียรประภากุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชระ จตุพร)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรรณกร พรประเสริฐ)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. รักชิต สุธิพงษ์)

- เรื่อง:** การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** มณีนันท์ ทะการ, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา,
2567
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัชรระ จตุพร
- คำสำคัญ:** การประกันคุณภาพภายนอก, การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้, บุคลากรในสถานศึกษา

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 และ 2) เปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 302 คน โดยได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครชีและมอร์แกน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ ค่าทีโดยทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน และค่าเอฟโดยทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว หากพบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผลลัพธ์ของการเรียนรู้
- 2) การเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาที่มีสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title: THE UTILIZATION OF EXTERNAL QUALITY ASSURANCE RESULTS IN BASIC EDUCATION SCHOOL UNDER CHIANG RAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4

Author: Maneerat Thakan, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2024

Advisor: Assistant Professor Dr. Watchara Jatuporn

Keywords: External Quality Assurance Utilization of External Quality Assurance Results school personnel

ABSTRACT

The purpose of this descriptive research was 1) to study the utilization of External Quality Assurance results in basic education school under Chiang Rai primary educational service area office 4 and 2) to compare the utilization of External Quality Assurance results in basic education school under Chiang Rai primary educational service area office 4 on the opinions of school personnel by using status and work experience. The sampling group this study consisted of 302 people, including school administrators and teachers, under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 4 for the academic year 2024. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's formula and a multi-stage sampling method. The research tool were 5 scale questionnaires. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Independent t-test, and One Way ANOVA. If a statistically significant difference is found, the pairwise comparison of mean differences will be tested using Scheffé's method.

The results of the study were as follow:

1) The result of studying the utilization of External Quality Assurance results in basic education school found that in over all were at high level. When considering aspect, it was found that the aspect with the highest average value was the aspect of development of educational institution management quality and the aspect of development of learning management quality, while the aspect with the lowest average value was the aspect of learning outcomes.

2) The result of comparing the utilization of External Quality Assurance results in basic education school categorized by status and work experience found that personnel in educational institutions with different statuses and work experiences had no different opinions on the use of external quality assurance results in basic education institutions at the .05 level of significance.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชระ จตุพร อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรึกษาตลอดจน ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยตระหนักถึง ความตั้งใจจริงและความ พุ่มเทของอาจารย์และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎี บัณฑิตและหลักสูตรการบริหารมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา ดร.ฐิติกรณ ยาวิไชย จารึกศิลป์ อาจารย์ประจำวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นายทนงศักดิ์ โพธิ์เกตุ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนแยง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล รวมถึงขอขอบคุณผู้มีพระคุณทุกท่านสุดท้ายนี้ หวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์สำหรับผู้ศึกษาทุกท่าน เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและต่อยอดต่อไป

มณีนรัตน์ ทะการ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญรูปภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	9
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน	12
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอก.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการนำผลประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	22
บริบทที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4.....	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
กรอบแนวคิดในการวิจัย	44

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือ	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	49
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4	52
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงาน	59
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	61
สรุปผลการวิจัย	62
อภิปรายผลการวิจัย	63
ข้อเสนอแนะ	67
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	74
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	75
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สำหรับผู้เชี่ยวชาญ	81
ภาคผนวก ค ผลการตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ	92
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม(Try out)	97
ประวัติผู้วิจัย	99

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงข้อมูลจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	34
ตาราง 2 แสดงข้อมูลจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา	34
ตาราง 3 แสดงข้อมูลจำนวนโรงเรียนและนักเรียนในสังกัดแยกช่วงชั้นและอำเภอ	35
ตาราง 4 แสดงข้อมูลโรงเรียนจำแนกตามขนาด	35
ตาราง 5 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูล	46
ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
ตาราง 7 แสดงภาพรวมการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน....	53
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ใน.	53
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ใน.	55
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอก .	57
ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษา..	59
ตาราง 12 แสดงผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษา .	60

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายใน	20
ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	44

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กล่าวถึงความมุ่งหมาย และหลักการของการจัดการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งการจัดการศึกษาจะเป็นไปอย่างคุณภาพนั้นจะต้องอาศัยระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เนื่องจากเป็นการรับประกันให้สังคมเชื่อมั่นว่าจะพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพที่ระบุไว้ในหลักสูตรและตรงตามความมุ่งหวังของสังคม ซึ่งในมาตรา 9(3) ได้กำหนดการจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ซึ่งกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา โดยมีการกำหนดบทบัญญัติไว้ในหมวด 6 ว่าด้วย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ในมาตรา 47 ระบุให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในมาตรา 48 ระบุว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ในมาตรา 49 ระบุถึงการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ว่าให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผล การจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนและมาตรา 51 หากผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด(กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนากลไกในการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก จากแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ได้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ โดยปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ไม่ยุ่งยากและไม่เป็นภาระของผู้สอน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละระดับ ส่งเสริมการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการวางแผนการปฏิบัติ การตรวจสอบติดตาม เพื่อการปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา สร้างระบบข้อมูลและสารสนเทศที่บูรณาการและเชื่อมโยงกับระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอกผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงรายงานต่อสาธารณชน (แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 – 2579, 2560) และปัจจุบันนโยบายการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกตามกรอบแนวทางประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ. 2567-2571 มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคุณภาพ โดยไม่มีการตัดสินผลการประเมินว่า “รับรองมาตรฐาน-ไม่รับรองมาตรฐาน” แต่เป็นการยืนยันการประเมินคุณภาพเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา โดยกำหนดวิธีการประกันคุณภาพภายนอกที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ปัญหาของการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษา จากการศึกษาวิเคราะห์การนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกไปใช้พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา พบว่ามีสถานศึกษาที่ไม่เข้าใจหลักการของการประเมินคุณภาพการศึกษา รวมถึงแนวทางการดำเนินงาน และเครื่องมือที่นำมาใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก อีกทั้งต้องการคำแนะนำในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ ความไม่พร้อมและข้อจำกัดของสถานศึกษาด้านทรัพยากรและบุคลากร รวมทั้งการกำกับติดตามการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอของหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557) จากข้อมูลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม พบว่า สถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานจำนวน 34,265 แห่ง มีสถานศึกษาที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 13,243 แห่งซึ่งมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ได้แก่ เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลขาดแคลนด้านงบประมาณ หรือบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการไม่นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษา (ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับ ดร.นันทา หงวนดัด ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) ได้กล่าวถึงปัญหาการนำผลการประเมินไปปรับใช้เพื่อพัฒนา

สถานศึกษาโดยสถานศึกษาบางส่วนไม่มีแรงจูงใจในการนำผลการประเมินไปใช้ รวมถึงการนำผลการประเมินไปปรับใช้ยังไม่เป็นรูปธรรม ดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ไม่ต่อเนื่อง แต่ดำเนินการเป็นครั้งคราวเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. เท่านั้น เมื่อสถานศึกษาได้รับข้อเสนอแนะจาก สมศ. กลับไม่ได้นำไปกำหนดไว้ในแผนของสถานศึกษาเพื่อเป็นเป้าหมายการดำเนินงาน ซึ่งจากผลการวิจัยของ สมศ. พบว่า สถานศึกษามากกว่าร้อยละ 50 มีการนำผลการประเมินของสมศ.ไปใช้วางแผนหรือปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงาน แต่มีสถานศึกษาเพียงร้อยละ 20 ที่นำผลการประเมินไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายในแผนพัฒนา (ไทยโพสต์, 2566) จะเห็นได้ว่าปัญหาการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษามีหลายประการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 มีข้อจำกัดและขาดความพร้อมในหลายด้าน อาทิ เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 72 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 58.06 ความพร้อมของบุคลากรทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ของสถานศึกษา รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานระบบประกันภายใน ซึ่งนำไปสู่การประกันภายนอกที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด สถานศึกษามีการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบการประเมินคุณภาพบ่อยครั้ง อีกทั้งดำเนินการระบบการประเมินคุณภาพไม่ต่อเนื่อง (ไพรัชอุบล สายโท, การสื่อสารส่วนบุคคล, 21 สิงหาคม 2567) ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาดังที่กล่าวข้างต้น และจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา จากผลการวิจัยของทัศนศิริพันธ์ สว่างบุญ, สรัญญา จันทร์ชูสกุล และ พินดา วราสุนันท์ (2559) พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการนำผลประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ประโยชน์ คือ ปัจจัยด้านบุคลากรได้แก่ ผู้บริหารและครูภายในองค์กร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วารุณี ถิ่นนโศคติ (2560) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลและพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งสามรอบของสมศ.พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหารและปัจจัยเกี่ยวกับครูเป็นบทบาทสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพหรือการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสถานศึกษา รวมถึงประสบการณ์ในการทำงานมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการนำผลการประกันคุณภาพภายนอก โดยบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานจะมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษาตนเอง ทำให้สามารถพิจารณาข้อเสนอแนะสมศ. ได้สอดคล้องกับความเป็นจริงและบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ Argyris & Schon (1978) ได้กล่าวว่าประสบการณ์ของบุคลากรเป็นส่วนสำคัญโดยการเรียนรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร ย่อมส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้และการปรับตัว สอดคล้องกับการศึกษาของสเตนชาเกอร์และคณะ (2009) ได้วิเคราะห์ผลกระทบ

ของการประเมินคุณภาพภายนอกต่อบุคลากรและองค์กร พบว่า ประสิทธิภาพในการทำงานมีบทบาทสำคัญในการนำผลการประเมินไปใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาองค์กร จากแนวคิดและงานวิจัยที่ศึกษาข้างต้น พบว่า สถานภาพและประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิภาพในการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงหน่วยงาน โดยบุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในลักษณะที่ต่างกัน อีกทั้งประสิทธิภาพในการทำงานจะช่วยให้การตีความ วิเคราะห์ วางแผน และดำเนินการปรับปรุงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 เพื่อศึกษาการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคลากรในสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพและประสิทธิภาพในการทำงาน ทั้งนี้ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด โดยใช้ผลการวิจัยกำหนดแนวทางการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพและประสิทธิภาพในการทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรในสถานศึกษาที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน
2. บุคลากรในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,388 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 302 คน โดยได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607-610) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก รวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2567) ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา
 - 1.1 สถานภาพ
 - 1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.1.2 ครู
 - 1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน
 - 1.2.1 1-5 ปี
 - 1.2.2 6-10 ปี
 - 1.2.3 11 ปีขึ้นไป
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้
 - 2.1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้
 - 2.2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา
 - 2.3 การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินและติดตามคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา ดำเนินการโดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการประกันคุณภาพให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. การนำผลการประเมินไปใช้ หมายถึง การนำสารสนเทศจากการประเมินไปใช้ประโยชน์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พัฒนาหรือปรับปรุงงานโดยรูปแบบการใช้ผลการประเมินจะมีความแตกต่างกันไป

3. การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ โดยนำจุดเด่น จุดด้อย ปัญหา/อุปสรรค ความสำเร็จ รวมถึงข้อเสนอแนะของผู้ประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

3.1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ หมายถึง การนำจุดเด่น จุดด้อย ปัญหา/อุปสรรค ความสำเร็จ รวมถึงข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการประกันคุณภาพภายนอกมาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี พัฒนาผู้เรียนให้มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดและสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ โดยมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถนำแผนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติได้ มีผลงาน ชิ้นงานเชิงประจักษ์ และสามารถประเมินผลความก้าวหน้าการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาตนเองได้

3.2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การนำจุดเด่น จุดด้อย ปัญหา/อุปสรรค ความสำเร็จรวมถึงข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการประกันคุณภาพภายนอกมาใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์และแผนงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการและบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล จัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีกระบวนการ การนิเทศการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมถึงการใช้สื่อ อุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุน

การจัดการศึกษา จัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ มีการจัดสวัสดิการ สวัสดิภาพ แนวทางการป้องกันโรค อุบัติภัย ภัยพิบัติสถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน อย่างเป็นระบบ รวมถึงเสริมสร้าง เครือข่ายผู้ปกครอง องค์กร และชุมชน

3.3 การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การนำจุดเด่น จุดด้อย ปัญหา/อุปสรรคความสำเร็จ รวมถึงข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการประกันคุณภาพภายนอกมาใช้ในสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาการออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยครูจัดการเรียนรู้เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ รวมถึงครูดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย พัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อติดตามวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคลและให้ข้อมูลป้อนกลับ พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล และรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการบริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา

5. ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. สำนักงานเขตพื้นที่ที่ได้ข้อมูลการนำการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดให้มีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาได้ข้อมูลการนำการประกันคุณภาพภายนอกไปประยุกต์ใช้พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา
3. ครูได้ข้อมูลการนำการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในการพัฒนากระบวนการทำงานของตนเองให้มีคุณภาพให้เป็นตามมาตรฐานการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัยดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ
 - 1.1 ความหมายของคุณภาพการศึกษา
 - 1.2 ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 1.3 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.2 หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.3 หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอก
 - 3.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายนอก
 - 3.2 หลักการและแนวคิดของการประกันคุณภาพภายนอก
 - 3.3 ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก
 - 3.4 หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพภายนอก
 - 3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก
 - 3.6 ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายนอก
4. แนวคิดเกี่ยวกับการนำผลประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 4.1 ความหมายการนำผลประเมินไปใช้
 - 4.2 ความหมายการนำผลประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 4.4 องค์ประกอบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. บริบทที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของคุณภาพการศึกษา

คุณภาพการศึกษาเกิดจากการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ตรงตามความมุ่งหมายและมาตรฐานการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยใช้กระบวนการบริหารการศึกษาที่มีคุณภาพ นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคุณภาพการศึกษา โดยสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2542) ได้กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา เป็นการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตรงตามความมุ่งหมายของผู้ให้บริการ ตรงตามมาตรฐานการศึกษาและสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการโดยใช้กระบวนการศึกษาที่มีคุณภาพ นครินทร์ ขาวผ่อง (2547) ได้กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่มีความเป็นเลิศทางด้านต่างๆทั้งด้านบริการและวิชาการโดยผ่านกระบวนการเชิงระบบ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่ง คำเหมือน บุญพะมณี (2555) ได้ให้ความหมายคุณภาพการศึกษา หมายถึง ผลผลิตหรือการให้บริการที่สนองความต้องการ ความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้เรียนและตลาดแรงงาน อีกทั้งวีระยุทธ ชาตะกาญจน์ (2555) ได้กล่าวว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะของการจัดการศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่มีประสิทธิผล โดยพิจารณาตัวชี้วัดของผลการปฏิบัติงานว่ามีความสอดคล้องกับที่กำหนดเป็นอย่างดี และต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ ผู้บริการ คือ ผู้เรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองความต้องการของสังคมที่ให้การผู้มีความรู้ความสามารถ และรัตนาวดวงแก้ว (2556) ได้กล่าวว่า คุณภาพการศึกษาเป็นคุณลักษณะของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนด ทั้งนี้คุณภาพของผู้เรียนดังกล่าวเกิด, จากความร่วมมือของทุกฝ่าย ส่วนการจัดการศึกษาระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ มีระบบการบริหารที่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะระดับปฏิบัติ หมายถึง สถานศึกษามีระบบการเรียนการสอนที่ลงถึงระดับห้องเรียนซึ่งมีผลมา จากการผู้บริหารและครูรวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาที่ได้ให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาไปเป็นตามความมุ่งหมายและมาตรฐานการศึกษา มีกระบวนการจัดการศึกษาที่ชัดเจน และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรได้กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง

2. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระบบการบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการทางการศึกษาโดยตรง ประกอบด้วย ผู้เรียนและผู้ปกครองส่วนผู้รับบริการทางการศึกษาทางอ้อม ประกอบด้วย สถานประกอบการ ประชาชนและสังคม โดยภาพรวมการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ต้องกำหนดการประกันคุณภาพศึกษามีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตไม่มีคุณภาพ นอกจากนี้อุทุมพร จามรมาน (2544) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการให้หลักฐานและข้อมูลแก่ประชาชนว่าบุคคลในโรงเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ผู้ปกครอง นักเรียนและสาธารณชน มั่นใจว่านักเรียนจะมีคุณภาพตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรและมาตรฐานคุณภาพการศึกษา อีกทั้งจำรัส นองมาก (2546) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้มีความมั่นใจว่าถ้าทำตามกระบวนการที่กำหนดนี้แล้ว การศึกษาจะมีคุณภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้บริการ รวมถึงธวัชชัย ศุภดิษฐ์ (2557) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการจัดกระบวนการต่างๆ ได้แก่ การควบคุม การตรวจสอบ การประเมิน การรักษาและการพัฒนาคุณภาพของระบบ สถาบัน หรือหลักสูตร เพื่อให้ผู้รับบริการมีความมั่นใจว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวังสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวหรือชุมชนตามความเหมาะสม โดยการประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องมีการบูรณาการร่วมมือกันระหว่างบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถาบันการศึกษา และวัชรศักดิ์ สงค์ปาน (2559) ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพเป็นการประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ว่าการดำเนินการของสถานศึกษามีคุณภาพ เป็นไปตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยใช้กลไกบริหารและควบคุมคุณภาพ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด

3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ระบุไว้ในหมวด 6 มาตรา 47 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาได้กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับนั้น ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพ ภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง มาตรา 48 ระบุไว้ว่าหน่วยงานต้นสังกัดและ สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษานั้นเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาที่ต้องดำเนินการเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง โดยมีกรจัดทำรายงานประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยให้ สาธารณชนทราบเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกัน คุณภาพภายนอกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร การศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สามารถแบ่ง ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา และการประกันคุณภาพ การศึกษาภายนอกของสถานศึกษา ส่งผลให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามีแนวคิดเพื่อ ดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3 ขั้นตอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2543) ดังนี้

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติที่นำการศึกษา เข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานด้านผลผลิต ด้านปัจจัย และด้านกระบวนการ รวมทั้งการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งแผนแม่บท ได้แก่ ธรรมนูญสถานศึกษาหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนระยะสั้น ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี ที่สามารถพัฒนาสถานศึกษาเข้าสู่มาตรฐาน และดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามแผน ที่สถานศึกษาวางไว้ ซึ่งต้องกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

2. การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) คือ กระบวนการหรือปฏิบัติในการ ดำเนินงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การประเมินผลการปฏิบัติงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดทำรายงานของสถานศึกษาให้ประชาชนและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการนิเทศ ติดตาม และช่วยเหลือจากหน่วยงานต้น สังกัดและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังต้องหามาตรการในการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาที่มี คุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นการตรวจสอบและติดตามการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

3. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) คือ กระบวนการหรือแนวปฏิบัติใน การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย การทบทวนคุณภาพ

การศึกษาของสถานศึกษา การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม หรือการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับ ดูแลของเขตพื้นที่และหน่วยงานต้นสังกัด ที่ต้องจะดำเนินการลงพื้นที่ที่ตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะตามที่กำหนดไว้ เพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินจากภายนอก โดยสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. (องค์การมหาชน)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มีกระบวนการในการดำเนินงานที่สัมพันธ์กัน ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการประกันคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของการประกันคุณภาพภายใน โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาโดยบุคลากรภายในสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาโดยทำงานที่มุ่งประโยชน์ของผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งทำงานอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดเป้าหมายและดำเนินกิจกรรมหรือโครงการที่ใช้ผลการประเมินตนเอง รวมถึงจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ติดตามตรวจสอบ และปรับปรุงการดำเนินงานจนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ จนได้รับความมั่นใจจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่น นอกจากนี้โสภณ พรหมแก้ว (2552) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สถานศึกษาว่าสามารถบริหารสถานศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดได้ ซึ่งถือว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา

ดังนั้นจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยบุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกัน ดำเนินการจนบรรลุผลสำเร็จและรายงานผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ ตลอดจนได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2554) ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการของบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการทั้ง การวางแผน กำหนดจุดมุ่งหมายและปฏิบัติตามแผน มีการบันทึกข้อมูล สำหรับใช้ในการตรวจสอบ สำหรับหาจุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนา จากนั้นร่วมกันปรับปรุงแผนงานให้มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้น การบริหารสถานศึกษาที่ยึดคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าความหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ กระบวนการดำเนินงานประเมินผล ติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาโดยบุคลากรของสถานศึกษา ซึ่งมีหน่วยงานต้นสังกัดทำหน้าที่กำกับดูแล

2. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร สถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้กล่าวถึง หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 3 ประการ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาใน การพัฒนาคุณภาพให้มีมาตรฐานการศึกษา โดยไม่ได้มุ่งที่ตัวบุคลากรในสถานศึกษา แต่จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเป็นหลัก

2. การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานของ บุคลากรในสถานศึกษา จึงดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ สามารถดำเนินงาน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายได้ โดยวางแผนพัฒนาที่ชัดเจน รวมถึงการสร้างจิตสำนึกในการปฏิบัติงานที่มี คุณภาพให้แก่บุคลากรมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

3. การประกันคุณภาพเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้นบุคลากรใน สถานศึกษาทุกคนต้องรู้และเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้ ต้องให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้ยึดหลักการพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 3 ประการ ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) การดำเนินการประกันคุณภาพให้มี ประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรมีการกระจายอำนาจให้แก่บุคลากร เพื่อให้มีอิสระและเกิด ความคล่องตัวในการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานและการตัดสินใจในการดำเนินงานทั้งด้านการ

บริหารงานวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านทรัพยากร รวมถึงการให้อิสระแก่ครูผู้สอน ได้ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพ โดยคำนึงถึงสภาพบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และสังคม เพื่อสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) มุ่งเปิดโอกาสให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาผู้เรียน โดยเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงาน รวมถึงการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา

3. การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) องค์การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา โดยกำหนดเป้าหมาย คำนึงถึงมาตรฐานการศึกษา และจุดเน้นที่ต้องการพัฒนา เพื่อสามารถพัฒนาและติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวทางการทำงานที่ชัดเจนนำไปสู่เป้าหมายที่ร่วมกันกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) ได้กล่าวถึง หลักการและกระบวนการสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน ได้แก่

1. หลักการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา
2. หลักการร่วมรับผิดชอบของผลการจัดการศึกษาซึ่งสามารถตรวจสอบได้ โดยมีร่องรอยเพื่อเสนอต่อสาธารณชน
3. หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษา ที่ต้องรับผิดชอบและลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยอาศัยกระบวนการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจร PDCA

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินการทั้งบุคลากรในสถานศึกษา ชุมชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน รวมถึงการกระจายอำนาจและการแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

3. หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาโดยอาศัยการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้ระบุหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายของการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทสถานศึกษา สามารถปฏิบัติได้จริง โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ ซึ่งจัดทำแผน 2 ประเภท ดังนี้

2.1 แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง 3-5 ปี

2.2 แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติ

1. ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี โดยกำกับ ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมต่างๆ

2. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาสร้างระบบและกลไกสำหรับควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งสถานศึกษาต้องประเมินเชิงคุณภาพเพื่อสะท้อนถึงจุดเด่น และจุดควรพัฒนา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในใช้ในการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

3. ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

สถานศึกษาติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อนำมาซึ่งข้อมูลเชิงประจักษ์สามารถนำไปใช้ปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

4. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง

สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) โดยรวบรวมข้อมูลและผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐาน มาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ 2 ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี พร้อมเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน เพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้คุณภาพและต่อเนื่อง ซึ่งตามกฎหมายกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ กำหนดมาตรฐานการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา, ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ, ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา, ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง(SAR)

แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการที่สำคัญในการส่งเสริมและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ช่วยให้สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายนอก ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของการประกันคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นการดำเนินการโดยหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของการประกันคุณภาพภายนอก ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของการประกันคุณภาพภายนอก โดยสุวิมล ว่องวานิช (2545) การประเมินคุณภาพภายนอก คือ กระบวนการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งกระทำโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นนักประเมินโดยอาชีพเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของหน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนาการทำงานและนำไปสู่การรับรองคุณภาพการดำเนินงานของหน่วยงานตามมาตรฐานที่กำหนด อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2554) การประเมินผลภายนอก (External Evaluation) คือ กระบวนการตรวจสอบคุณภาพของการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งกระทำโดยกลุ่มบุคคลที่เป็นนักประเมินอาชีพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคุณค่าของหน่วยงาน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการทำงานและนำไปสู่การรับรองคุณภาพ การดำเนินงานตามมาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้เจตนา เมืองมูล (2557) การประเมินคุณภาพภายนอก คือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. มุ่งให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น การประเมินคุณภาพภายนอกนำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษาด้วยความเป็นกลาง เพื่อสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมถึงสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) การประเมินคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินคุณภาพการศึกษา โดยติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการโดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อประกันคุณภาพ นำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ผู้ประเมินภายนอกไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการประเมินคุณภาพภายนอก นำไปสู่การคุณภาพการศึกษาที่เป็นกลาง สร้างและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2567) การประกันคุณภาพภายนอก คือ การประเมินและติดตามคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เพื่อประกันคุณภาพและกำหนดคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาให้กับสถานศึกษา มีกรอบการประกันคุณภาพภายนอก

ซึ่งรวมถึงมาตรฐานตัวบ่งชี้และขั้นตอนการประกันคุณภาพภายนอกสถาบันการศึกษา รวมถึงรายละเอียดและความจำเป็นสำหรับการปฏิบัติการประกันคุณภาพภายนอกตามที่คณะกรรมการสมศ. กำหนด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าความหมายของการประกันคุณภาพภายนอก คือ การประเมินและติดตามคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานของสถานศึกษา ดำเนินการโดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรอง จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการประกันคุณภาพให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. หลักการและแนวคิดของการประกันคุณภาพภายนอก

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) กำหนดหลักการสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ 2 ประการ ได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

1. ความเชื่อมโยงของระบบการประเมินคุณภาพภายนอกกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด โดยต้องรับผิดชอบให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาและร่วมกันรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น

2. ความท้าทายของการประเมินคุณภาพภายนอกโดยต้องช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสู่สากลให้เป็นไปตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาของประเทศ บรรลุเป้าหมายทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติ

การประเมินคุณภาพภายนอก มีแนวคิดสำคัญ 4 ประการ คือ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

1. ใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและยุทธศาสตร์ของประเทศ

2. เน้นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด รับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และมีความพร้อมในการแข่งขันในระดับสากล

3. ให้ความสำคัญกับการประเมินที่มุ่งสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต และสถานศึกษามีขีดสมรรถนะสูง สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องในอนาคต

4. เปิดโอกาสให้สถานศึกษาสร้างความโดดเด่น หรือเป็นต้นแบบในการพัฒนาในระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าหลักการและแนวคิดของการประกันคุณภาพภายนอก การประเมินคุณภาพภายนอกมีความเชื่อมโยงกับระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติ บรรลุเป้าหมายทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติ

3. ความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายนอกมีความสำคัญต่อสถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนาด้านตนเองเพื่อเข้าสู่มาตรฐานได้อย่างเต็มศักยภาพและต่อเนื่อง
2. เพิ่มความเชื่อมั่นและผลประโยชน์ให้ผู้เรียน ผู้ปกครองว่าสถานศึกษามีจัดการศึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถและมีความสุข
3. สถานศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแล เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน ท้องถิ่นมีข้อมูลที่จะช่วยตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายมีข้อมูลสำคัญในภาพรวมเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาทุกระดับทุกสังกัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการประเมินคุณภาพภายนอกมีความสำคัญต่อสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาด้านเอง เพิ่มความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. หลักเกณฑ์การประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา มีหลักเกณฑ์ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2567)

1. แนวทางการประกันคุณภาพภายนอก ใช้หลักการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับการประเมินคุณภาพสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 49 วรรคสอง
2. สถานศึกษาที่จะได้รับการประกันคุณภาพภายนอก ต้องเป็นสถานศึกษาที่จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา เพื่อพิจารณาจัดส่งรายงาน

การประเมินตนเองของสถานศึกษา(SAR) ให้กับ สมศ. และมีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

3. สถานศึกษาที่จะได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกต้องเป็นสถานศึกษาที่ผ่านการรับรองหลักสูตรจากหน่วยงานต้นสังกัด

4. การตัดสินผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์

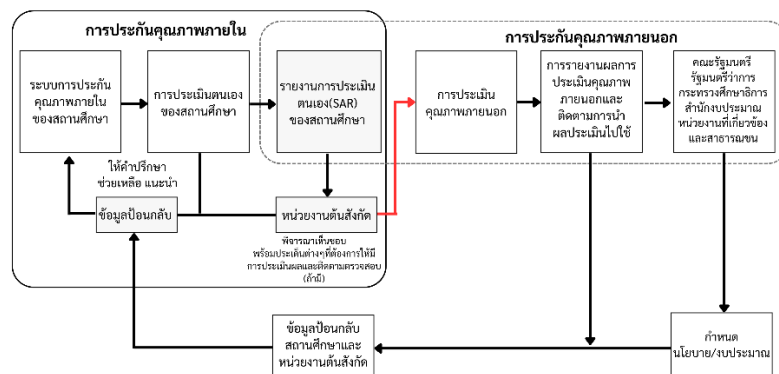
จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษามีหลักเกณฑ์คือสถานศึกษาทุกแห่งต้องมีการประเมินคุณภาพภายนอกอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย โดยสถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ให้หน่วยงานต้นสังกัดเพื่อพิจารณาจัดส่งรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ให้กับ สมศ.

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยแบ่งเป็นระบบการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอกการประกันคุณภาพภายใน เป็นเรื่องของสถานศึกษาที่ต้องจัดทำโดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกซึ่งเป็นองค์กรอิสระและมีความเป็นกลางทำหน้าที่ในการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษาทั่วประเทศ และดำเนินการทุก 5 ปี และตามตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 3 กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาพร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษามุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผล ติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารจัดการการศึกษาที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพ จะเห็นได้ว่าการประกันคุณภาพภายในจึงประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตหรือผลลัพธ์ซึ่งต่างจากการประกันคุณภาพภายนอกที่เน้นการประเมินผลการจัดการศึกษา ดังนั้นการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอกถือเป็นสิ่งที่สำคัญ

และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ดังแผนภาพต่อไปนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2567)

ภาพ 1 แสดงความเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก

ที่มา: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2567, หน้า 8

จากแผนภาพแสดงให้เห็นว่า เมื่อสถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ต้องดำเนินจัดทำรายงานผล จากการประกันคุณภาพภายในหรือรายงานการประเมินตนเอง เพื่อนำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และเปิดเผยต่อสาธารณชนซึ่งรายงานการประเมินตนเอง(SAR) เป็นส่วนที่เชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก การติดตามตรวจสอบโดยต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา และพิจารณาการประกันคุณภาพภายนอกโดย สมศ. ดังนั้นสถานศึกษาต้องจัดทำรายงานการประเมินตนเอง(SAR) ที่สะท้อนภาพแท้จริงของสถานศึกษา

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอกมีความสัมพันธ์กัน โดยมีรายงานการประเมินตนเอง(SAR) เป็นเอกสารเชื่อมโยงระหว่างการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ซึ่งสถานศึกษาต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในและจัดทำรายงานการประเมินตนเอง นำไปสู่การพิจารณาการประกันคุณภาพภายนอกโดย สมศ. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

6. ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายนอก

การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการประเมินเชิงคุณภาพ เน้นหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based) สะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงาน โดยใช้การตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ (Expert Judgment) และการตรวจทาน ผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (Peer Review) เพื่อให้เข้าใจทั้งระบบในลักษณะองค์รวม (Holistic Approach)

สำหรับขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีขั้นตอนดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

1. สถานศึกษาประเมินตนเอง (Self-Assessment) จากนั้นจัดส่งรายงานการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัดวิเคราะห์ SAR ส่งให้ สมศ.

2. สมศ. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา (Pre-Analysis) จากฐานข้อมูลของหน่วยงานต้นสังกัด

3. คณะผู้ประเมินภายนอกประชุมพิจารณาผลการดำเนินงานของสถานศึกษาร่วมกับวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Pre-Assessment) เพื่อวางแผนการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม

4. คณะผู้ประเมินภายนอกลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม (Site Visit) เพื่อประชุมเสวนาสร้างสรรค์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพกับบุคลากร หลักฐานเชิงประจักษ์ และหน่วยงานบุคคลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งทำรายงานผลประเมินด้วยวาจา

5. คณะผู้ประเมินภายนอกจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก (EQA Report) พร้อมข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาแล้วจัดส่งให้ สมศ. ดำเนินการพิจารณาเพื่อรับรองผลการประเมิน จากนั้น สมศ. จะจัดส่งให้กับสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2567) กระบวนการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนการประเมิน 3 ขั้นตอน ซึ่งมีความสำคัญและเชื่อมโยงกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา
 - 1.1. สมศ. มอบหมายงานให้หน่วยกำกับกับการประเมินฯ /ผู้กำกับกับการประเมิน/คณะผู้ประเมินฯ
 - 1.2. คณะผู้ประเมินทำการประเมินและวิเคราะห์ผลการประเมินตนเอง (SAR) และประชุมเตรียมความพร้อมร่วมกับสถานศึกษา
 - 1.3. สถานศึกษาเตรียมความพร้อมรับการประเมิน
2. ขั้นตอนระหว่างตรวจเยี่ยมสถานศึกษา
 - 2.1. คณะผู้ประเมินลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลของสถานศึกษา
 - 2.2. คณะผู้ประเมินภายนอกเสนอข้อสังเกตและสรุปผลการประเมินด้วยวาจา
 - 2.3. คณะผู้ประเมินจัดทำรายงานผลการประกันคุณภาพภายนอก
3. ขั้นตอนหลังตรวจเยี่ยมสถานศึกษา
 - 3.1. สถานศึกษาพิจารณารายงานผลการประกันคุณภาพภายนอก

3.2. สมศ. เสนอรายงานผลการประกันคุณภาพภายนอก ต่อคณะกรรมการพัฒนา
ระบบให้เห็นชอบ

3.3. สมศ. เสนอผลการประกันคุณภาพภายนอกต่อคณะกรรมการ สมศ. เพื่อพิจารณา
รับรองคุณภาพของสถานศึกษา

3.4. สมศ. แจ้งผลการประกันคุณภาพภายนอกให้สถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด
ทราบ

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการดำเนินการตามการประกันภายนอก ประกอบด้วย
ขั้นตอนการประเมิน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนก่อนการตรวจเยี่ยมสถานศึกษา ขั้นตอนระหว่างตรวจ
เยี่ยมสถานศึกษา และขั้นตอนหลังตรวจเยี่ยมสถานศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการนำผลประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก จำเป็นต้องนำผลที่ได้จากการประกัน
คุณภาพภายนอกไปใช้ในปรับปรุง พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพรวมถึงการกำหนดเป้าหมายใน
แผนพัฒนาของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการนำผลประกันคุณภาพภายนอกไปใช้
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายการนำผลประเมินไปใช้

การนำผลประเมินไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน
ที่กำหนด ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของการนำผลประเมินไปใช้ โดยสุตนิสา
พูลศิริ (2541) กล่าวว่า การใช้ผลการประเมิน คือ การนำสารสนเทศจากการประเมินไปใช้ประโยชน์
เมื่อมีการประเมินแล้วควรมีการนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อไม่ให้เกิดความล้มเหลว
และสิ้นเปลืองทรัพยากร ผู้ประเมินควรเป็นผู้ให้ข้อมูล เพื่อนำไปใช้สำหรับการบริหารและการตัดสินใจ
การพัฒนาหรือปรับปรุงงานโดยรูปแบบการใช้ผลการประเมินจะมีความแตกต่างกันไป นอกจากนี้
กล่าวว่า ในการนำผลการประเมินไปใช้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกระดับ ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาผลการประเมินภายในสถานศึกษาทั้งด้านจุดเด่นและจุดที่ปรับปรุงจากที่
คณะกรรมการประเมินให้ข้อสังเกต รวมถึงข้อเสนอแนะ โดยระดับผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้อง
ศึกษาผลการประเมินในภาพรวมของสถานศึกษา ส่วนในระดับรองลงมา ได้แก่ ระดับหมวดวิชา
/ฝ่าย และระดับผู้ปฏิบัติการควรให้ความสำคัญกับผลการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานใน
ความรับผิดชอบ

2. นำข้อค้นพบสำคัญจากการประเมินมากำหนดแนวทางการพัฒนา และแผนปฏิบัติการ
โดยกำหนดแนวทางการดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนาอย่างชัดเจน เป็นระบบและสอดคล้องกัน

รวมถึงกำหนดแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของบุคลากรใน ความรับผิดชอบ

3. ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ และประเมินความคืบหน้าของการดำเนินงานเป็นระยะ พร้อมทั้งให้การสนับสนุน ส่งเสริม และข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐาน

4. สรุปรายงานผลการดำเนินงาน เสนอผู้เกี่ยวข้องตามลำดับ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550) ได้ให้นิยามของการนำผลการประเมินไปใช้ โดยได้ศึกษาจาก ผู้บุกเบิกแนวคิดทางด้านนี้ ได้แก่ Alkin และคณะ (1979), Alkin และDailak (1985), Weiss (1980) และ Patton (1986, 1997) ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวคิด รูปแบบการใช้ และปัจจัยที่มีผลต่อการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ จึงได้ให้ความหมาย ดังนี้

1. การใช้ในเชิงปฏิบัติการ ในระยะเริ่มแรก การนำผลการประเมินไปใช้ หมายถึง การใช้ อย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถสังเกตได้ซึ่งเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นได้โดยตรงทันทีทำให้ทราบผล การประเมิน การใช้ในลักษณะนี้เรียกว่า การใช้ผลการประเมินในเชิงปฏิบัติ สารสนเทศจากการ ประเมินเสมือนเป็นเครื่องมือการเปลี่ยนแปลง (Instrument use) ส่งผลโดยตรงต่อการตัดสินใจของ ผู้บริหารเกี่ยวกับ แผนงาน/โครงการ/งานที่จะทำต่อไป เช่น ผลการประเมินทำให้เกิดการตัดสินใจ การปรับเปลี่ยนการดำเนินงาน ยุติ/ยกเลิกโครงการ การพัฒนาโครงการตามข้อเสนอแนะ เป็นต้น ผลการประเมินสามารถสังเกตได้จากรายงานผลการตัดสินใจ และการสั่งการให้ดำเนินการ จากการประเมินผล โดยการใช้ในเชิงปฏิบัติการสามารถเกิดขึ้น 3 รูปแบบ ประกอบด้วย

1.1 การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน (Legitimate Use) หมายถึง ผลการประเมินสามารถใช้เป็นเหตุผล สนับสนุนหรือยืนยันแนวทางการตัดสินใจที่ได้ดำเนินการไว้อย่างน่าเชื่อถือ เพื่อนำผลมาใช้ ยืนยันผลการตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้วางนโยบาย

1.2 การใช้ในเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Use) หมายถึง การใช้ผลการประเมินเป็น เครื่องมือช่วยในการติดตามกำกับหรือควบคุมการประเมิน เพื่อแสดงว่าการประเมินได้ดำเนินไปตาม แนวทางและระเบียบขั้นตอนที่เหมาะสม จึงไม่เกิดการนำผลไปใช้ปฏิบัติโดยตรง เป็นการใช้ในการ ควบคุมคุณภาพของการประเมิน จึงอาจไม่ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการ

1.3 การใช้ในเชิงปฏิบัติ (Instrumental Use) หมายถึง การใช้ผลการประเมินเป็น เครื่องมือช่วยในการลงมือปฏิบัติ เช่น ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหรือปรับแผนงาน ออกแบบโครงการ ปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงาน ปฏิบัติการแก้ไขปัญหา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการ เปลี่ยนแปลงปรัชญา วิสัยทัศน์ขององค์กร รวมถึงการดำเนินงาน

2. การใช้ในเชิงแนวคิด

2.1 การใช้ในเชิงแนวคิด (Conceptual use) หมายถึง ผลการประเมินให้ข้อมูลข่าวสาร มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้นำไปสู่การตัดสินใจโดยตรงต่อ แผนงาน/

โครงการ/งาน เช่น ผู้บริหารได้รับประโยชน์จากการประเมิน ทำให้รู้ข้อมูลการปฏิบัติงาน รู้สภาพปัญหา เกิดความเข้าใจในสิ่งที่ประเมิน ซึ่งนำไปใช้ใน การตัดสินใจเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ผลการประเมินจึงสามารถทำให้เกิดผลในเชิงความคิด การสร้างความคิดใหม่ โดยอาจนำไปสู่ผลในเชิงปฏิบัติ (Instrumental impact) เกี่ยวกับ แผนงาน/โครงการ/งาน อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนโยบาย การประเมินโครงการสามารถช่วยผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดความเข้าใจ และการเรียนรู้

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การนำผลการประเมินไปใช้ หมายถึง การนำสารสนเทศจากการประเมินไปใช้ประโยชน์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง พัฒนาหรือปรับปรุงงานโดยรูปแบบการใช้ผลการประเมินจะมีความแตกต่างกันไป

2. ความหมายการนำผลประกันคุณภาพไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การนำผลประกันคุณภาพไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายของการนำผลประเมินไปใช้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสคริปเว่น (1981, อ้างอิงใน รณชัย บุญถือ และคณะ, 2550) ได้ให้ความหมายของการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การนำข้อค้นพบหรือผลที่ได้จากการประเมินไปใช้ส่งเสริมและพัฒนาในการปฏิบัติงาน โดยผลที่ได้จากการประเมินคุณภาพนั้นจะต้องมีความสมบูรณ์และตรงความต้องการของผู้ใช้ด้วย อีกทั้งเพรสกิลและคาราเชลลี (2003, อ้างอิงใน รณชัย บุญถือ และคณะ, 2550) ได้ให้ความหมายของการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การนำผลหรือสารสนเทศที่ได้จากการประเมินมาปฏิบัติ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานในโครงการหรือนโยบายการดำเนินงาน หรือใช้ในการนำเสนอประกอบแนวความคิด นอก, จากนั้นจำรัส นองมาก (2544) ได้ให้ความหมายของการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาหมายถึง การนำผลจากการประเมินสถานศึกษาที่เป็นการประเมินภายนอกปรากฏในรายงานการประเมินที่ สมศ. ได้ลงนามรับรองเป็นทางการและรายงานนี้ได้จัดส่งให้สถานศึกษาที่ถูกประเมินต้นสังกัดของสถานศึกษาที่ถูกประเมินเปิดเผยต่อสาธารณชน ผลการประเมินกล่าวได้ดังนี้

1. สถานศึกษาที่ถูกประเมิน

สถานศึกษาที่ถูกประเมินได้รับรายงานอย่างเป็นทางการ ทำให้ทราบว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจากหลักฐานข้อมูลต่างๆ ที่ผู้ประเมินพบเห็นเป็นอย่างไร ทราบถึงระดับของการดำเนินงานของสถานศึกษา ตลอดจนเสนอแนะให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไข โดยสถานศึกษาสามารถนำผลจากรายงานนี้มาใช้เพื่อวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน

2. ต้นสังกัดสถานศึกษาที่ถูกประเมิน

รายงานการประเมินสถานศึกษาที่ส่งไปทางต้นสังกัด ทำให้ทราบว่าสถานศึกษามีสภาพการดำเนินงานในแต่ละเรื่องเป็นอย่างไร มีปัญหาเร่งด่วนใดบ้าง ซึ่งต้นสังกัดของสถานศึกษาต้องสนับสนุนช่วยเหลือสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ประชาชนที่ใช้บริการในสถานศึกษาที่ถูกประเมิน

เนื่องจากรายงานการประเมินทางสมศ.นำไปเผยแพร่ให้กับสาธารณชนทราบซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลได้อย่างเปิดเผย โดยเฉพาะผู้รับบริการของสถานศึกษาสามารถติดตามข้อมูลรายงานการประเมินของสถานศึกษา นำไปสู่การเกิดความมั่นใจในการใช้บริการของสถานศึกษา

รวมถึงมานิต บุญประเสริฐ (2557) ได้ให้ความหมายของการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษา เป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยช่วยสะท้อนจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพด้านต่างๆ ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาส่งผลให้การประกันคุณภาพการศึกษามีทิศทาง เป้าหมาย สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและมุ่งสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และสมพร สังวาระ (2563) ได้กล่าวถึง การใช้ผลการประเมิน (Evaluation utilization) เป็นการนำผล (Finding) หรือสารสนเทศ (Information) ที่ได้จากการประเมินทำให้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานหรือนโยบาย ใช้ผลประเมินเพื่อช่วยพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพองค์กร ดังนั้นสถานศึกษาควรนำผลการประเมินทั้งผลการประกันคุณภาพภายในและภายนอกมาพัฒนาปรับปรุงการบริหารให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะขับเคลื่อนในการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการนำจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา ปัญหา/อุปสรรค ความสำเร็จ รวมถึงข้อเสนอแนะของผู้ประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

นภาพร ส่งแสง (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา และปัจจัยด้านบริบทของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งได้ข้อสรุป ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติในสถานศึกษาทุกขนาด ประกอบด้วย

1. วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ภาวะผู้นำตามสถานการณ์
3. ความสามารถในการตัดสินใจ
4. ความสามารถในการสื่อสาร
5. เจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอก
6. การมีส่วนร่วมในการประเมิน

ธนวิน ฦ น่าน (2554) ได้ศึกษาสภาพการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้และปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

1. ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร
2. ด้านเจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหาร
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพภายในของผู้บริหาร

วารุณี ถิ่นโชคดี (2560) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลและพัฒนากการของระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งสามรอบของสมศ. ซึ่งได้ข้อสรุปเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพหรือการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสถานศึกษาไว้หลายประการ ดังนี้

1. ปัจจัยเกี่ยวกับการบริหารและผู้บริหาร

1.1 ระบบการบริหารสถานศึกษาที่ดี มีความชัดเจนตามกระบวนการ PDCA โดยสถานศึกษามีการนำคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน เอกลักษณะของชุมชนท้องถิ่น มาตรฐาน และ ตัวบ่งชี้สำหรับการประเมิน ตลอดจนความคาดหวัง/ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของสถานศึกษา จากนั้นกำหนดแผนการปฏิบัติงาน ดำเนินงานตามแผนที่จัดทำขึ้น โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ พร้อมกำกับติดตาม และประเมินผล อีกทั้งปรับปรุง พัฒนาตามผลการประเมิน

1.2 การบริหารแบบมีส่วนร่วมทำงานเป็นทีม และกระจายอำนาจในการทำงานเพื่อให้เกิดการกระจายงานและความรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานศึกษา การบริหารดังกล่าวมีการระดมความคิด การร่วมประชุม การปรึกษาหารือ ช่วยเหลือกันแก้ปัญหาเพื่อให้งานสำเร็จโดยการสนทนาทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการอย่างต่อเนื่อง บุคลากรมีโอกาสดำเนินการตามความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะอย่างทั่วถึง

1.3 วัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นคุณภาพ บุคลากรยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ให้เกียรติและเคารพนับถือกัน ที่สำคัญมีเป้าหมายในการทำงานและสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ

ทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษามุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและคุณภาพของสถานศึกษาเป็นหลัก

1.4 การนิเทศงาน สถานศึกษาที่มีคุณภาพจะมีระบบของการนิเทศที่ดี ซึ่งช่วยให้ได้ข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุง และแก้ไขที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน

1.5 คุณลักษณะของผู้บริหาร ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำโดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการ มีวิสัยทัศน์ ริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างการมีส่วนร่วมกับครูในสถานศึกษา รวมถึงสร้างขวัญและกำลังใจให้กับเพื่อนร่วมงานตลอดจนเป็นผู้ที่เคารพนับถือ คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือเป็นแบบอย่างในการทำงานและการปฏิบัติตน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู หน่วยงาน หรือชุมชน มีการกำกับติดตามประเมินผล และมีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดจากการบริหารงาน

1.6 ความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยมีการประชุมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยมีความร่วมมือในหลายระดับ ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษาที่เป็นระบบ รวมทั้งมีการกำกับติดตามความก้าวหน้า และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทัน่วงที และที่สำคัญทำให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการบริหารและดำเนินงานของสถานศึกษา

1.7 การประสานงานและติดต่อสื่อสารระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา หน่วยงาน ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางที่หลากหลายอย่างทั่วถึง

2. ปัจจัยเกี่ยวกับครู

2.1 ความรู้และประสบการณ์ของครู ครูมีวุฒิการศึกษาที่ตรงกับรายวิชาที่สอน และมีประสบการณ์การสอน ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง นอกจากนั้นครูที่มีประสบการณ์สามารถเป็นต้นแบบและแบบอย่างที่ดีให้แก่ครูรุ่นน้องได้ทั้งในด้านการสอนและการทำงาน

2.2 คุณลักษณะของครู กล่าวถึง ความพร้อม มีจิตวิญญาณครู ความมุ่งมั่นตั้งใจ เสียสละ ความทุ่มเทในการจัดการเรียนการสอนและการทำงาน ศึกษาและค้นคว้าหาความรู้ เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน สู่ความเป็นครูมืออาชีพ เคารพความแตกต่างของนักเรียน การเป็นแบบอย่างที่ดี ตระหนักอยู่ในหน้าที่ ตลอดจนให้ร่วมมือกับสถานศึกษา และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งคุณภาพ

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน รู้จักและเข้าใจนักเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย ได้รับการยอมรับและมีความสุขที่ได้เรียน(safe environment) ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ

2.4 ความผูกพันของครูกับชุมชน ครูในสถานศึกษาไม่ใช่ครูในชุมชน/ท้องถิ่นจะขาดความรัก ความผูกพัน ไม่คุ้นเคยกับชุมชน และมีเป้าหมายในการขอย้าย จึงไม่ทุ่มเทกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

2.5 การพัฒนาครู ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาใน 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การพัฒนาตามความต้องการของครู 2) การพัฒนาตามความต้องการจำเป็นของครูหรือตาม ID Plan และ 3) การพัฒนาตามนโยบายของต้นสังกัดและตามการเปลี่ยนแปลง

3. ความเข้มแข็งของศิษย์เก่า ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาทั้งในด้านงบประมาณ แรงงาน การระดมทุน/ทรัพยากร การร่วมคิดร่วมวางแผน และร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง

4. ความเข้มแข็งของกรรมการสถานศึกษา หน่วยงาน หรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน และชุมชนเครือข่ายที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือสถานศึกษาทั้งในด้านงบประมาณ ทุนการศึกษา แรงงาน การระดมทุน ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ที่ดีของสถานศึกษากับหน่วยงาน

5. ความพร้อมและความร่วมมือของผู้ปกครองในการดูแลเอาใจใส่ช่วยเหลือนักเรียนทั้งในด้านพฤติกรรมและการเรียน และความร่วมมือกับกิจกรรมของสถานศึกษา

6. สภาพแวดล้อมรอบสถานศึกษา สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ปลอดภัย ส่งผลให้นักเรียนและบุคลากรเรียนและทำงานด้วยความสุข รู้สึกผ่อนคลาย และไม่มีความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัย

7. ความพร้อมของระบบสนับสนุนการเรียนการสอน เช่น งานห้องสมุด งาน ICT งานสื่อเทคโนโลยี งานวัดและประเมินผล และงานวิจัย รวมทั้งความพร้อมของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ย่อมทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

8. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษาที่ดีมีคุณภาพต้องมีระบบดูแลช่วยเหลือที่ดี เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีปัญหาไม่เหมือนกันทั้งปัญหาการเรียน ปัญหาพฤติกรรม และปัญหาครอบครัว ดังนั้นระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วยให้สามารถกำหนดวิธีการแก้ปัญหาให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนและเป็นประโยชน์ในการวางแผนแก้ปัญหา และส่งเสริมให้นักเรียนให้สามารถเรียนได้ดีอย่างมีคุณภาพ

9. ความพร้อมของนักเรียนทั้งในด้านการเรียน ความมุ่งมั่นตั้งใจ ความคาดหวัง ผลสัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการเรียน เป็นปัจจัยนำเข้าสู่ที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนและคุณภาพของสถานศึกษา

10. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน สถานศึกษาที่ดีมีคุณภาพดีจะมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างหลากหลายและครอบคลุมทั้งสอนผ่านการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและกิจกรรมเสริมเพิ่มเติมนอกห้องเรียนเพื่อพัฒนานักเรียน

11. สังกัด เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา สังกัดที่ต่างกันทำให้สถานศึกษามีคุณภาพต่างกัน เนื่องจากแต่ละสังกัดจะมีนโยบาย ความพร้อม บริบท และการสนับสนุนที่แตกต่างกัน

12. ที่ตั้ง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพสถานศึกษาในทางอ้อม เนื่องจากสถานศึกษาที่มีที่ตั้งแตกต่างกันจะมีความพร้อมของปัจจัยนำเข้าและกระบวนการที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา

13. ขนาดของสถานศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลทางอ้อมต่อคุณภาพสถานศึกษา เนื่องจากส่งผลต่อปัจจัยนำเข้าทั้งในส่วนของคุณภาพผู้บริหาร คุณภาพครู คุณภาพนักเรียน งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษามีหลายปัจจัย ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู ปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน ปัจจัยด้านการบริหารการศึกษา ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนรู้ และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการประเมิน

4. องค์ประกอบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประกันคุณภาพภายนอกมีกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้และคุณภาพของผู้เรียน เป็นการตรวจสอบยืนยันผลและประเมินคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนด ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ดังนี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2567)

1. มาตรฐานที่ 1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้

1.1 ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้เรียนมีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สามารถประยุกต์ใช้ทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในการพัฒนาการเรียนรู้การแก้ปัญหา การปรับตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมตามบริบทสถานศึกษา

1.2 ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้เรียนมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงานรักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ รวมทั้งมีจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญา

ท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม ประเพณีวัฒนธรรมไทย ปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเคารพ และมีความพร้อมใช้ชีวิตในบริบทต่างๆ ของการเป็นพลโลก

1.3 ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้

ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถนำแผนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติได้ มีผลงาน ชิ้นงานเชิงประจักษ์ ผ่านกระบวนการคิด ตามความสนใจ ความถนัด ด้วยวิธีการและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถประเมินผลความก้าวหน้าการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาตนเองได้

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี พัฒนาผู้เรียนให้มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดและสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ โดยมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถนำแผนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติได้ มีผลงาน ชิ้นงานเชิงประจักษ์ และสามารถประเมินผลความก้าวหน้าการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาตนเองได้

2. มาตรฐานที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

2.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยม ของสถานศึกษาที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

2.2 นโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์และแผนงานสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ

สถานศึกษากำหนดนโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์และแผนงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษามีการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สามารถวัดความสำเร็จได้มีการประเมินกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งก่อนมาเป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงพัฒนาตามข้อเสนอแนะอย่างเป็นรูปธรรมและรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการและบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล

ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ ทางวิชาการ มีกระบวนการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล สามารถสร้างแรงบันดาลใจและความร่วมมือของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ และรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.4 แผนงานและการดำเนินงานด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

สถานศึกษาจัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการดำเนินงานตามแผนงานในการพัฒนาความรู้ ทักษะวิชาชีพ การจัดการความเสี่ยง ความปลอดภัย และการดูแลคุ้มครองผู้เรียนจากการถูกรังแก และถูกคุกคามที่สอดคล้องกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา

2.5 กระบวนการนิเทศการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ

สถานศึกษามีการนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงาน นำผลการประเมินการปฏิบัติงานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และช่วยเหลือ แนะนำ ส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

2.6 การใช้สื่อ อุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่สนับสนุนการจัดการศึกษา มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษามีการประเมินผลการใช้ระบบเทคโนโลยี สื่อ อุปกรณ์และปรับปรุง พัฒนาอย่างเหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา

2.7 การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ

สถานศึกษามีอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ ปลอดภัยถูกสุขลักษณะ เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้และสนับสนุนการพัฒนาตนเองของผู้เรียน มีแผนการบำรุงรักษาอาคาร สถานที่ มีมาตรการรักษาความปลอดภัย ที่ตรวจสอบได้ มีการประเมินความเสี่ยงตามบริบทสถานศึกษา และปรับปรุงมาตรการการดำเนินงานทุกด้าน

2.8 สวัสดิการ สวัสดิภาพ แนวทางการป้องกันโรค อุบัติภัย ภัยพิบัติ

สถานศึกษามีการจัดสวัสดิการ โภชนาการที่ดี มีสถานที่รับประทานอาหาร ห้องน้ำ ถูกสุขลักษณะ จัดสวัสดิภาพสำหรับผู้เรียน ตรวจ ติดตามเฝ้าระวังสุขภาพ มีแนวทางป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรค ติดตามเฝ้าระวังป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ มีการซักซ้อมขั้นตอนในการรักษาความปลอดภัยด้านภัยพิบัติร่วมกับผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการปรับปรุงพัฒนาแนวทางการดำเนินการทุกด้าน

2.9 ระบบและกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียน

สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองผู้เรียน การส่งเสริมผู้เรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อผู้เรียนกรณีที่มีความจำเป็น

2.10 การเสริมสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กร และชุมชน เพื่อความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษามีฐานข้อมูล มีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก สื่อสารให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการศึกษาและการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีการสร้างเครือข่ายสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดำเนินการร่วมกันเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์และแผนงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการและบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล จัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีกระบวนการ การนิเทศการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมถึงการใช้ สื่อ อุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา จัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ มีการจัดสวัสดิการ สวัสดิภาพ แนวทางการป้องกันโรค อุบัติภัย ภัยพิบัติ สถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ รวมถึงเสริมสร้าง เครือข่ายผู้ปกครอง องค์กร และชุมชน

3. มาตรฐานที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

3.1 การออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สถานศึกษาออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตามบริบทสถานศึกษาและท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลความสนใจและความต้องการของผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งมีการประเมินเพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน

3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ครูจัดการเรียนรู้เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จัดกิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้

3.3 ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ครูมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้ปกครองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีระบบสารสนเทศเพื่อกำกับ

ติดตามวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคลให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองและนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล และรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยครูจัดการเรียนรู้เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ รวมถึงครูดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย พัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อติดตามวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล และให้ข้อมูลป้อนกลับ พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายเป็นรายบุคคล และรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

จากการกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ตามสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งได้ระบุกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน ผู้วิจัยจึงได้เลือกใช้กรอบแนวคิดโดยสรุปมาจากตัวชี้วัดตามคู่มือกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ.2567-2571 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ 2)การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และ 3) การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

บริบทที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

1. ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีอาคารปฏิบัติงานตั้งอยู่เลขที่ 17 หมู่ที่ 20 ตำบลเวียง อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มีเขตบริการการศึกษาครอบคลุมใน 5 อำเภอ คือ 1)อำเภอเทิง 2)อำเภอขุนตาล 3)อำเภอพญาเม็งราย 4)อำเภอเชียงของ และ 5)อำเภอเวียงแก่น มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอ จังหวัด และประเทศใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย และอำเภอจุน จังหวัดพะเยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอเมืองเชียงราย อำเภอเวียงชัย อำเภอเวียงเชียงรุ้ง อำเภอดอยหลวง และอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

2. ข้อมูลการศึกษาเขตพื้นที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีบุคลากร ครู นักเรียน สถานศึกษาหน่วยงานทางการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 5 อำเภอ ดังนี้

2.1 ข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตาราง 1 แสดงข้อมูลจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)
1. ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา	1
2. รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา	3
3. ศึกษาธิการ	12
4. บุคลากรอื่น ตามมาตรา 38 ค (2)	40
5. ลูกจ้างประจำ	2
6. พนักงานราชการ	2
7. ลูกจ้างชั่วคราว	20
รวม	80

ตาราง 2 แสดงข้อมูลจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)
1. ผู้อำนวยการ	110
2. รองผู้อำนวยการ	17
3. ข้าราชการครู	1,169
4. ครูผู้สอน	39
5. พี่เลี้ยงเด็กพิการ	54
6. ธุรการโรงเรียน	102
7. ครูขาดแคลนชั้นวิกฤต	33
8. ครูผู้ทรงคุณค่าแห่งแผ่นดิน	3
9. ครูวิทย์-คณิต	11
10. นักการภารโรง	59
รวม	1,597

หมายเหตุ ข้อมูลจากกลุ่มบริหารงานบุคคล ณ วันที่ 23 เมษายน 2567

2.2 ข้อมูลโรงเรียนและนักเรียนในสังกัด

ตาราง 3 แสดงข้อมูลจำนวนโรงเรียนและนักเรียนในสังกัดแยกช่วงชั้นและอำเภอ

อำเภอ	จำนวนโรงเรียน			จำนวนนักเรียน			รวม
	ร.ร.หลัก	ร.ร.สาขา	สาขา ห้องเรียน	ก่อน ประถม	ประถม	ม.ต้น	
เชียงของ	32	-	-	918	3,243	740	4,901
เทิง	42	1	4	1,048	4,220	569	5,837
พญาเม็งราย	18	-	-	515	1,728	184	2,427
เวียงแก่น	20	-	-	1,152	3,092	725	4,969
ขุนตาล	12	-	-	218	855	156	1,229
รวม	124	1	4	3,851	13,138	2,374	19,363

ตาราง 4 แสดงข้อมูลโรงเรียนจำแนกตามขนาด

ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน			ร้อยละ
	โรงเรียนหลัก	สาขา	ห้องเรียน	
ขนาดเล็ก				
จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คน ลงมา	72	1	4	58.06
ขนาดกลาง				
จำนวนนักเรียน 121 – 600 คน	49	-	-	39.52
ขนาดใหญ่				
จำนวนนักเรียน 601 – 1,500 คน	3	-	-	2.42
ขนาดใหญ่พิเศษ				
จำนวนนักเรียน 1,501 คน ขึ้นไป	-	-	-	-
รวม	124	1	4	100

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ได้ดำเนินการพัฒนานักเรียนทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในระดับปฐมวัยได้เสริมสร้างและประเมินพัฒนาการของนักเรียนทั้ง 4 ด้าน และระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้พัฒนานักเรียนตาม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและซ่อมเสริมผู้เรียนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย และได้จัดให้มีการทดสอบและประเมินคุณภาพนักเรียนประกอบด้วย การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การประเมินคุณภาพนักเรียนระดับชาติ (NT) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 (ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3) ปีการศึกษา 2565 โดยค่าเฉลี่ยผลการประเมินภาพรวมทุกพัฒนาการในระดับคุณภาพดีคิดเป็นร้อยละ 96.04 อยู่ในระดับดีเยี่ยม เมื่อเปรียบเทียบกับผลปีการศึกษา 2564 กับปีการศึกษา 2565 ที่มีผลการประเมินพัฒนาการอยู่ในระดับคุณภาพดี ในภาพรวมระดับ เขตพื้นที่ พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมทุกพัฒนาการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.38

ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (RT) ปีการศึกษา 2565 พบว่าผลการประเมินในภาพรวม ทั้ง 2 ด้าน ของ สพป.เชียงราย เขต 4 เปรียบเทียบกับระดับเขตพื้นที่การศึกษาปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.45 ในส่วนของระดับสังกัด(สพฐ.) และระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยรวมลดลงร้อยละ 2.88 และ 2.94 ตามลำดับ

จากผลการประเมินดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 จึงนำผลการประเมินไปใช้ในการวินิจฉัยผู้เรียนในภาพรวมและรายบุคคลทำให้ทราบจุดอ่อนที่ต้องเร่งแก้ไขและพัฒนาให้ตรงประเด็นรวมถึงปรับปรุงและส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม แก่นักเรียนในสังกัด

ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานผู้เรียนระดับชาติ (NT) ปีการศึกษา 2565 พบว่าผลการทดสอบในภาพรวม ทั้ง 2 ด้าน ของ สพป.เชียงราย เขต 4 เปรียบเทียบกับระดับเขตพื้นที่การศึกษา ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.72 ในส่วนของระดับสังกัด (สพฐ.) และระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยรวมลดลงร้อยละ 2.15 และ 2.58 ตามลำดับ

จากผลการประเมินดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 จึงนำผลการประเมินคุณภาพแต่ละสาระการเรียนรู้มาวิเคราะห์ หาปัญหา สาเหตุ และกำหนดแนวทางในการแก้ไข กำหนดเป้าหมายและกิจกรรมในการพัฒนานักเรียน ทั้งรายกลุ่มและรายบุคคล รวมถึงส่งเสริมให้ครูผู้สอนในสังกัดมีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการสร้างข้อสอบที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ในรูปแบบเดียวกับข้อสอบที่ใช้ในการประเมินคุณภาพผู้เรียน (NT) เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรในชั้นเรียน

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2565 พบว่า วิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ วิชาภาษาไทย (56.18) รองลงมา คือ วิชาวิทยาศาสตร์ (40.24) วิชาภาษาอังกฤษ (35.05) และวิชาคณิตศาสตร์ (29.43) ตามลำดับ และ

ผลการทดสอบในภาพรวม ทั้ง 4 วิชา มีค่าเฉลี่ยรวมสูงกว่าระดับสังกัด(สพฐ.) และระดับประเทศ ร้อยละ 2.53 และ 0.50 ตามลำดับ

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2565 ของ สพป.เชียงราย เขต 4 พบว่า วิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ วิชาภาษาไทย (57.52) รองลงมา คือ วิชาวิทยาศาสตร์ (33.94) วิชาภาษาอังกฤษ (29.98) และวิชาคณิตศาสตร์ (23.38) ตามลำดับ และผลการทดสอบในภาพรวม ทั้ง 4 วิชา มีค่าเฉลี่ยรวมสูงกว่าระดับสังกัด(สพฐ.) และระดับประเทศ ร้อยละ 0.21 และ 0.53 ตามลำดับ

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2565 ของ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ได้นำผลการทดสอบของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้มาวิเคราะห์หาสาเหตุ และแนวทางการพัฒนา โดยระดมความคิด จัดทำแผนในการพัฒนาร่วมกับกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา และโรงเรียน เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาให้สูงขึ้น

4. ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ ในการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานสู่การปฏิบัติโดย การมีส่วนร่วม ขององค์กรภาครัฐและเอกชน กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา(Area Cluster) และศูนย์เครือข่ายการศึกษา มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบเอกสารและระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการบริหารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการบริหาร เช่น ข้อมูลด้านบุคลากร เพื่อการบริหารใช้ประกอบการพิจารณาโยกย้าย เลื่อนขั้น เงินเดือนเลื่อนตำแหน่ง , สนับสนุนการวางแผน การตัดสินใจ เช่น พิจารณานุมัติโครงการ และงบประมาณ , สนับสนุนการกำหนดนโยบาย เช่น การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาประสิทธิภาพ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา บุคลากร ความรู้ เลือเทคโนโลยี ซอฟต์แวร์ ฮาร์ดแวร์ ที่เหมาะสม และหลากหลายสำหรับการจัดการศึกษา, บุคลากรพัฒนาและการใช้ทรัพยากรทางด้านเทคโนโลยีเพื่อลดการซ้ำซ้อนและสิ้นเปลือง เช่น การนำระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์(My Office) มาใช้ในงานสารบรรณ รับ ส่งหนังสือราชการ รวมทั้งเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารของสำนักงานเขตพื้นที่และโรงเรียน ทำให้สะดวกรวดเร็ว ประหยัดเวลาและลดการสิ้นเปลืองกระดาษ , ติดตามประเมินผลและหาข้อสรุปแนวทางการปรับปรุง เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ ผู้บริหารทุกระดับ ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับ จากฐานข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนาการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาจนสำเร็จตามเป้าหมายเพื่อนำเสนอ ผลงานต่อสังคมและชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ชัตติยา วงษ์สันต์ (2548) ได้ศึกษาความพร้อมตามมาตรฐานทางการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนในการเตรียมความพร้อมตามมาตรฐานทางการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษา จากองค์กรภายนอก ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนที่มีต่อความพร้อมตามมาตรฐานทางการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษา จากองค์กรภายนอก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านครู และด้านผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน

ปรีชา รอดมณี (2550) ได้ทำการศึกษานำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนของเครือข่ายโรงเรียนที่ 40 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนของเครือข่ายโรงเรียนที่ 40 และศึกษาระดับกระบวนการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนของเครือข่ายโรงเรียนที่ 40 ผลการวิจัยพบว่า ระดับกระบวนการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนของเครือข่าย โรงเรียนที่ 40 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยันและการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในเชิงสัญลักษณ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่านำไปใช้มากที่สุด คือ ด้านครูมีวุฒิ ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีจำนวนครูเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในส่วนของการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในเชิงสัญลักษณ์ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่านำไปใช้มากที่สุด คือ ด้านผู้บริหารและครูนำผลการประเมินภายนอกมาใช้อ้างอิงประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ประยงค์ มณีรัตน์ (2551) ได้ศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า มาตรฐานที่มีการนำผลไปใช้ในการปรับปรุงงานในระดับสูงสุด ได้แก่ มาตรฐานด้านผู้บริหาร รองลงมาได้แก่มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานที่ได้นำมาใช้ในการปรับปรุงงานเป็นอันดับสุดท้ายได้แก่มาตรฐานด้านผู้เรียน รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ทำหน้าที่ประกันคุณภาพการศึกษา และ ครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงาน ในภาพรวมและในด้านไม่แตกต่างกัน สำหรับปัญหาในการนำผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงงาน ได้แก่ การขาดแคลนครู การขาดความรู้ความเข้าใจ และการทำงานที่เป็นระบบใน

เรื่องของการประกันคุณภาพสถานศึกษา ผู้เรียนขาดความรับผิดชอบและขาดการเอาใจใส่ต่อการเรียน

ศุภรัตน์ บรรดาศักดิ์ (2555) ได้ศึกษาเจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารและครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อศึกษาเจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา และเจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่าเจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า สรุปโดยรวมอยู่ในระดับที่เห็นด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแต่ละด้านอยู่ในระดับที่เห็นด้วยในทุกด้าน ซึ่งผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน และมีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีเจตคติโดยรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

พิศมัย นิตีศักดิ์ และ สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2557) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกรอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายนอกรอบสามในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และระยะ เวลา ในการก่อตั้งวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายนอกรอบสามโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รองลงมา ด้านการประกันคุณภาพภายในและด้านการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอก จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และระยะเวลาในการก่อตั้งวิทยาลัย มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน โดยบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในวิทยาลัยที่มีระยะเวลาในการก่อตั้งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกรอบสามในสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

มานิต บุญประเสริฐ (2557) ได้ทำการศึกษาการนำการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษาที่ไม่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษารอบสาม(พ.ศ.2554-2588) ผลการวิจัยพบว่าระดับการใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาตามมาตรฐาน 4 ด้านของสถานศึกษาขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ คือ 78, 79, 84 ตามลำดับ

รูปแบบการดำเนินงานจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพเป็นความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและครูในระดับมากที่สุดปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาโดยเรียงจากมากไปน้อย คือ ความมุ่งมั่นของผู้บริหารสถานศึกษา ความร่วมมือของครูในสถานศึกษา และด้านการดูแล ติดตาม ให้คำแนะนำของเขตพื้นที่การศึกษา ตามลำดับ และ ประโยชน์ของผลการประเมินช่วยสะท้อนจุดแข็ง และจุดที่ควรพัฒนา เป็นข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสารกับบุคคล รวมถึงใช้จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ

ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ, สรัญญา จันทร์ชูสกุล และ พินดา วราสุนันท์ (2559) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า นำผลประเมินภายนอกไปใช้ ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน โดยการใช้ในเชิงเครื่องมือมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน และการใช้ในเชิงสัญลักษณ์ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลการนำผลประเมินไปใช้ ประโยชน์ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู โดยพบว่า ดานบุคลากรภายในองค์กรมีค่าเฉลี่ย การดำเนินงานสูงที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้บริหารและความรู้ ความสามารถของ ผู้บริหาร รองลงมา คือ ทัศนคติของผู้บริหาร และภาวะผู้นำของผู้บริหาร ตามลำดับ สำหรับผลการ เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการนำผลประเมินไปใช้ประโยชน์ พบว่า ผู้บริหารและครูมี การรับรู้ต่อสภาพการนำผลประเมินไปใช้ประโยชน์ในภาพรวม และ รายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ณัฐธยาน์ บุญทวีพัฒน์, ชูชาติ พ่วงสมจิตร และ รัตนา ดวงแก้ว (2560) ได้ทำ การศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลการนำผลประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับการใช้ผลประเมินภายนอกในภาพรวมและรายด้านอยู่ ในระดับมาก โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ความสัมพันธ์ของระดับการใช้ผล ประเมินภายนอกกับระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนา คุณภาพภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับมาก ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ.01 และ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลการนำผลประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาคุณภาพภายใน สถานศึกษา พบว่า กระบวนการประเมิน ลักษณะของผู้เกี่ยวข้อง ลักษณะของผู้ประเมิน และผลการ ประเมินเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำผลประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้

บุศบา ศรีมี (2560) ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผลการวิจัย พบว่า 1)สภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการสภาพการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทั้ง 3 มาตรฐาน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับ 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สรุปได้ 5 แนวทาง คือ 3.1) ควรมีการปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา 3.2) จัดอบรมประชุมสัมมนาการพัฒนาภาวะผู้นำและการบริหารสถานศึกษาให้กับผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง 3.3) สถานศึกษาควรจัดทำแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น 3.4) สถานศึกษาควรมีการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาความรู้ และ 3.5) สถานศึกษาควรส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองหรือดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นพรัตน์ ชัยเรือง (2563) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาระบบติดตามและประเมินการนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับหน่วยงานต้นสังกัด ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับหน่วยงานต้นสังกัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบปัจจัยกระบวนการ และองค์ประกอบปัจจัยนำเข้ามีการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยส่วนองค์ประกอบที่มีการดำเนินการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบปัจจัยสะท้อนปัญหาการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนความต้องการการนำผลการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบปัจจัยนำเข้า มีความต้องการโดยรวมอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนองค์ประกอบที่มีความต้องการค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบปัจจัยกระบวนการ สำหรับค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลสภาพปัจจุบันและความต้องการนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพ โดยรวมมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น คิดเป็นร้อยละ 11.00

วิชาญ ธีระโคตร, ภาณุพงศ์ บุญรัมย์ และ พงษ์ธร สิงห์พันธ์ (2566) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่ของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตาม

ขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อวิเคราะห์รายคู่พบว่าโรงเรียนสถานศึกษาขนาดกลางมีความพร้อมมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดใหญ่มีความพร้อมมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

จุฬาลักษณ์ อักษร, ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์ และ อรสา จรุงธรรม (2567) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในรายด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานและ ด้านการดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ส่วนผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

Regina N. Osakwe (2016) ได้ศึกษาเทคนิคการประกันคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในรัฐเดลาแวร์ ประเทศไนจีเรีย โดยสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับเทคนิคการประกันคุณภาพให้กับผู้อำนวยการโรงเรียนซึ่งมีตำแหน่งสำคัญและมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาเพื่อให้มั่นใจถึงคุณภาพ การศึกษา ได้ระบุและกล่าวถึงแนวคิดของคุณภาพและการประกันคุณภาพ โดยเน้นถึงบทบาท ในการนำมาซึ่งการศึกษาที่มีคุณภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา นอกจากนี้ยังเน้นถึงเทคนิค การประกันคุณภาพที่ผู้อำนวยการโรงเรียนใช้ในการบรรลุคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สรุปว่า เทคนิคการประกันคุณภาพของผู้อำนวยการโรงเรียนมีประสิทธิภาพในการบรรลุวัตถุประสงค์ ทางการศึกษา ควรมีความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการศึกษาและผู้ปกครอง นอกจากนี้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ได้แก่ การจัดหาเงินทุนที่เพียงพอ การจัดหาบุคลากร อุปกรณ์การเรียน การสอน และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรัฐบาลเพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

Melickius Mwoshe and Gabriel W. Festo (2021) ได้ศึกษาความท้าทายที่ขัดขวาง การประกันคุณภาพภายนอกในการส่งเสริมประสิทธิภาพของโรงเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อระบุ ความท้าทายที่มีผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียนในการรักษาประสิทธิภาพของ โรงเรียนในประเทศแทนซาเนีย การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานโดยรวบรวมข้อมูลผ่าน แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการทบทวนเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ บ่อยครั้ง การขาดแคลนงบประมาณ การขาดการฝึกอบรมสำหรับผู้ประกันคุณภาพภายนอก สภาพการทำงานของผู้ประกันคุณภาพภายนอก การเยี่ยมชมของผู้ประกันคุณภาพภายนอก และ

การขาดแคลนผู้ประกันคุณภาพภายนอก การศึกษาสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายนอกเป็นกระบวนการที่สำคัญและเป็นกันเอง ซึ่งไม่สามารถจัดการได้ด้วยตนเองโดยไม่มีการสนับสนุนและความร่วมมือ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ เช่น นักเรียน ครู และผู้นำ/ผู้บริหาร ผู้กำหนดนโยบาย รวมถึงนักวิชาการ แนะนำว่ารัฐบาลควรจัดหางบประมาณ ทรัพยากร และโครงสร้างพื้นฐานให้กับโรงเรียนให้เพียงพอ เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน ซึ่งจะนำไปสู่การส่งเสริมประสิทธิภาพของโรงเรียนและคุณภาพของการศึกษา นอกจากนี้ ควรจัดตั้งแผนกประกันคุณภาพที่ชัดเจนโดยให้ตำแหน่งและโอกาสในการประกันคุณภาพภายนอกแก่ครูที่ผ่านการอบรมหลักสูตรพิเศษ หรือการฝึกอบรมด้านการประกันคุณภาพของโรงเรียน

Mariza Hadul Aslamayah, Istikomah Istikomah and Eni Fariyatul Fahyuni (2022)

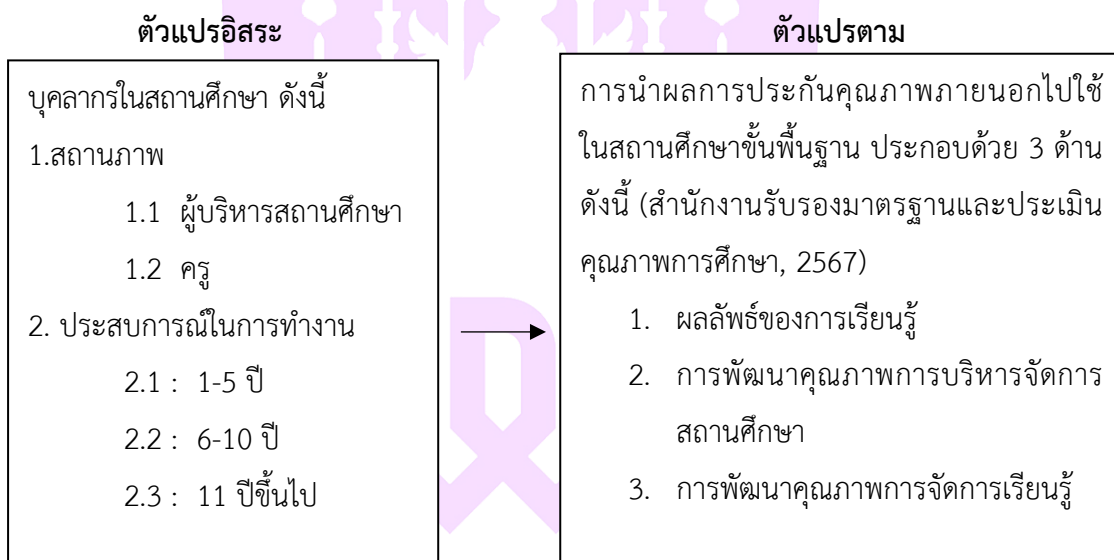
ได้ศึกษาผลของรูปแบบการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการปรับปรุงระบบประกันคุณภาพภายนอก ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเป็นผู้นำสามารถส่งผลกระทบต่อความสำเร็จสถานศึกษา พิจารณาจากวิธีที่แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้นรูปแบบความเป็นผู้นำที่เป็นประชาธิปไตย สร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมีพลวัต จะการสร้างผลการดำเนินงานที่เป็นที่น่าพอใจและส่งผลกระทบต่อคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ปัจจัยสนับสนุนในการปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียนคือ องค์ประกอบทั้งหมดในโรงเรียน เช่น ครู สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐาน และผู้เรียน เพื่อให้องค์ประกอบทำงานได้ดี จึงจำเป็นต้องการความร่วมมือกัน โดยผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้ครูปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพภายนอกของโรงเรียน สำหรับปัจจัยที่อุปสรรคต่อการดำเนินงานของสถาน คือ 1) นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ ส่งผลให้โรงเรียนต้องมีความกระตือรือร้นมากขึ้นในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ครูไม่ตระหนักถึงความมุ่งมั่นในการบรรลุผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน 3) การแข่งขันด้านการก่อตั้งสถานศึกษา ทำให้นักเรียนใหม่มีแนวโน้มที่เลือกเรียนสถานศึกษาที่ใกล้บ้านตามความต้องการของผู้ปกครอง และ 4) สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวที่ขาดแคลน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญของการใช้รูปแบบความเป็นผู้นำที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาของตนเอง เนื่องจากผู้บริหารมีบทบาทสำคัญที่มีอิทธิพลต่อสถานศึกษา

Mohzana, Muhammad Arifin, Iswahyu Pranawukir, Ardhana Januar Mahardhani and Ahmad Hariyadi (2024) ได้ศึกษาการนำระบบประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนซึ่งไม่ได้รับการดำเนินการที่ดี เนื่องจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษาทั้งหมดในการสนับสนุนการวางแผนคุณภาพและการขาดงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอในการเตรียมการหรือการทำแผนที่คุณภาพ มีอุปสรรคในการดำเนินระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ในการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียน รวมถึงกิจกรรมการประเมินตนเองของโรงเรียนที่ยังไม่เต็มที่ เนื่องจากมีครูและผู้ปกครองเพียงบางส่วนที่มีความสามารถในการทำการประเมินตนเองของโรงเรียน และการแก้ไขอุปสรรคในการดำเนินระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียน ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงผลการปฏิบัติตามคุณภาพ การเพิ่มเป้าหมายที่ยังไม่บรรลุผล การปรับปรุงข้อค้นพบ การปรับปรุงแง่มุมที่เป็นไปได้ และการตั้งเป้าหมายคุณภาพให้ปรับปรุงเพื่อให้ทุกแง่มุมสามารถดำเนินการติดตามผลและปรับปรุงเพื่อยกระดับคุณภาพโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้เป็นตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่ได้กำหนดจากกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ.2567-2571 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพ

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ในบทนี้ได้เสนอรายละเอียดในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,388 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 302 คน โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607-610) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage sampling) ดังนี้

2.1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น(Stratified random sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้นภูมิแบ่งบุคลากรในสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมทั้ง 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเชียงของ อำเภอเทิง อำเภอเวียงแก่น อำเภอพญาเม็งราย และอำเภอขุนตาล มีประชากรทั้งหมด 124 โรงเรียน

2.2 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น(Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้นภูมิในการแบ่ง ซึ่งผู้วิจัยสุ่มโรงเรียนร้อยละ 50 ของแต่ละขนาดโรงเรียน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 66 โรงเรียน

2.3 ทำการสุ่มตัวอย่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูในแต่ละขนาดของโรงเรียนตามสัดส่วน (Proportional) โดยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตาราง 5 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูล

อำเภอ	ขนาดโรงเรียน	จำนวนโรงเรียนประชากร	จำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง	ประชากร(คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
				ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู
1. เทิง	เล็ก	27	14	24	195	5	42
	กลาง	14	7	14	227	3	49
	ใหญ่	1	1	1	38	1	8
2. เวียงแก่น	เล็ก	6	3	5	37	1	8
	กลาง	13	7	13	201	3	44
	ใหญ่	1	1	1	27	1	6
3. เชียงของ	เล็ก	20	10	16	109	3	24
	กลาง	11	6	11	131	2	28
	ใหญ่	1	1	1	59	1	13
4. ขุนตาล	เล็ก	9	5	9	54	2	11
	กลาง	3	2	3	43	1	9
	ใหญ่	0	0	0	0	0	0
5. พญาเม็งราย	เล็ก	10	5	8	64	2	14
	กลาง	8	4	8	89	2	19
	ใหญ่	0	0	0	0	0	0
รวมทั้งสิ้น		124	66	114	1,274	27	275

เครื่องมือและวิธีสร้างเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ สถานภาพ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามกรอบการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2567) ประกอบด้วย 3 ด้าน จำนวน 37 ข้อ เป็นคำถามที่ให้เลือกตอบเพียงข้อเดียว แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

- 1 หมายถึง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ อยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ อยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีลักษณะปลายเปิด (Open ended)

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยให้ได้ตามลักษณะที่กล่าวถึงข้างต้น ผู้วิจัยได้มีการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ตามคู่มือกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ.2567-2571 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2567) มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 สร้างเครื่องมือในรูปแบบของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะปลายเปิด (Open ended) ที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ เสนอแนะปรับปรุงแก้ไขเพื่อความถูกต้อง

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยนำหนังสือ จากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ขอความอนุเคราะห์ จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ซึ่งประกอบด้วย

2.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตและหลักสูตรการบริหารมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

2.4.2 ดร.ฐิติกรณ ยาวีไชย จารึกศิลป์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความเชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

2.4.3 นายทองศักดิ์ โพธิ์เกตุ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนแยงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา

เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามในแบบสอบถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนดไว้ในแต่ละด้าน ตามแนวคิดการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Item-Objective Congruency: IOC) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

ข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องหรือไม่ มีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์

-1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

นำคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาหาค่าเฉลี่ย เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67-1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 30 คน

2.6 นำผลการทดลองใช้แบบสอบถามที่ได้วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbachs' Alpha Coefficient) เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นที่ 0.978

2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือและมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 4 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลบุคลากรในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ซึ่งส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ ผ่านระบบ Smart Office ของสถานศึกษา โดยแนบด้วยลิงค์ และ QR code เพื่อสแกนแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google form จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามภายในระยะเวลา 1 เดือนและกำหนดวันปิดระบบในการทำแบบสอบถาม

3. นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความเรียบร้อยและความสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต่อไป โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 302 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางการวิจัยสังคมศาสตร์มาประมวลผลข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.), ค่า t-test แบบ Independent และการทดสอบค่า F-test โดยทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อนำไปวิเคราะห์กับแบบสอบถาม มีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยการหาค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) และนำผลการวิเคราะห์เสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายได้ตาราง

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งรายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ และ แปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ของบุญชุม ศรีสะอาด(2556: 121) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 จากข้อมูลทั่วไปของบุคลากรในสถานศึกษา โดยสถานภาพใช้การทดสอบค่า t-test แบบ Independent และประสบการณ์ในการทำงานใช้การทดสอบค่า F-test โดยทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว(One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา ได้แก่

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ สถานภาพและประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ระดับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ทั้งรายด้านและรายข้อ วิเคราะห์โดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ(IOC)

2.2 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยสถานภาพใช้การทดสอบค่า t-test แบบ Independent และประสบการณ์ในการทำงานใช้การทดสอบค่า F-test โดยทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว(One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงาน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
df	แทน	องศาอิสระ (degree of freedom)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value<0.05)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพและประสบการณ์ในการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ ดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n=302)	ร้อยละ(%)
1. สถานภาพ		
ผู้บริหารสถานศึกษา	27	8.90
ครู	275	91.10
รวม	302	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1-5 ปี	137	45.40
6-10 ปี	77	25.50
11 ปีขึ้นไป	88	29.10
รวม	302	100.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 302 คน เมื่อจำแนกตามสถานภาพ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 คน (คิดเป็นร้อยละ 8.90) และครู จำนวน 275 คน (คิดเป็นร้อยละ 91.10) เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 137 คน (คิดเป็นร้อยละ 45.40) รองลงมาคือ ประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 88 คน (คิดเป็นร้อยละ 29.10) และประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 6-10 ปีมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 77 คน (คิดเป็นร้อยละ 25.50)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

การวิเคราะห์การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ได้แก่ ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมดังตาราง 7 และรายด้านดังตาราง 8-10

ตาราง 7 แสดงภาพรวมการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม

การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้	(n = 302)		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้	4.44	0.51	มาก
2. ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.49	0.52	มาก
3. ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้	4.49	0.53	มาก
รวม	4.47	0.48	มาก

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 7 พบว่า การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.52) และด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.53) มีระดับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.51) มีระดับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในระดับมาก

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้

ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้	(n = 302)		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร	4.39	0.76	มาก
2. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิด	4.39	0.72	มาก
3. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหา	4.28	0.83	มาก
4. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	4.47	0.70	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้	(n = 302)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
5. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	4.38	0.76	มาก
6. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	4.51	0.81	มากที่สุด
7. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.59	0.68	มากที่สุด
8. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย	4.45	0.75	มาก
9. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการใฝ่เรียนรู้	4.40	0.78	มาก
10. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการอยู่อย่างพอเพียง	4.46	0.78	มาก
11. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	4.47	0.75	มาก
12. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้รักความเป็นไทย	4.49	0.78	มาก
13. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ	4.59	0.64	มากที่สุด
14. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.44	0.78	มาก
15. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาครูให้สามารถนำแผนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติได้มีผลงาน ชิ้นงานเชิงประจักษ์	4.40	0.77	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้	(n = 302)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
16. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาครูให้สามารถประเมินผลความก้าวหน้าการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนาตนเองของผู้เรียนได้	4.40	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	4.44	0.51	มาก

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 8 พบว่า การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือสถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.68) และสถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.81) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือสถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.83)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา	(n = 302)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
1. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม นโยบาย ทิศทางกลยุทธ์และแผนงาน	4.52	0.72	มากที่สุด
2. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้บริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	4.42	0.67	มาก
3. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้บริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล	4.51	0.68	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา	(n = 302)		ระดับ ความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
4. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้สร้างแรงบันดาลใจและความร่วมมือของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงาน	4.48	0.74	มาก
5. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาและติดตามผลการพัฒนา	4.49	0.74	มาก
6. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนากระบวนการนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	4.47	0.71	มาก
7. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาสื่อ อุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	4.46	0.76	มาก
8. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน ให้ใช้สื่อ อุปกรณ์อย่างเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้	4.47	0.73	มาก
9. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ	4.47	0.77	มาก
10. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดสวัสดิการ สวัสดิภาพของผู้เรียน	4.51	0.71	มากที่สุด
11. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้สร้างระบบและกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	4.54	0.74	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา	(n = 302)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
12. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ ไปใช้เสริมสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กร ชุมชน และ หน่วยงานภายนอกเพื่อความร่วมมือในการสนับสนุนการ จัดการเรียนรู้	4.51	0.74	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.49	0.52	มาก

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 9 พบว่า การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้สร้างระบบและกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือ สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม นโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์และแผนงาน ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้บริหารจัดการหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลและสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.67)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้	(n = 302)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
1. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพ ภายนอกไปใช้ออกแบบหลักสูตรและแผนการ จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.56	0.69	มากที่สุด
2. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพ ภายนอกไปใช้จัดทำหลักสูตรและแผนการจัดการ เรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึง ประสงค์	4.46	0.78	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้	(n = 302)		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
3. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาการประเมินผลการใช้หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้	4.51	0.66	มากที่สุด
4. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดการเรียนรู้เสริมสร้างสมรรถนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.50	0.74	มาก
5. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดกิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	4.45	0.71	มาก
6. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้	4.42	0.76	มาก
7. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.47	0.69	มาก
8. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อติดตามการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคลและให้ข้อมูลป้อนกลับ	4.47	0.70	มาก
9. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคลและรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ	4.53	0.66	มาก
รวมเฉลี่ย	4.49	0.53	มาก

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 10 พบว่า การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษา

นำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.69) รองลงมาคือ สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคลและรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.66) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.76)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงาน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ของบุคลากรในสถานศึกษา โดยสถานภาพใช้การทดสอบค่า t-test แบบ Independent ดังตาราง 11 และประสบการณ์ในการทำงานใช้การทดสอบค่า F-test โดยทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ดังตาราง 12

3.1 ผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ

เปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่า t-test แบบ Independent ดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	n	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.	t	df	P-value
ผู้บริหารสถานศึกษา	27	4.45	0.46	0.047	0.829	-0.266	300	0.79
ครู	275	4.47	0.48					

* P-value < 0.05

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 11 พบว่า การเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ โดยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 คน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.46) และครู จำนวน 275 คน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.48)

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยการทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test แบบ Independent) พบว่า ความแปรปรวนของการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ใน

สถานศึกษาชั้นพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีค่าเท่ากัน (Sig. = 0.829 ซึ่งมากกว่า 0.05) ดังนั้นจึงพิจารณาค่า P (Sig.) จากตาราง t-test for Equality of Means พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.79 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ ($\alpha = 0.05$) แสดงว่า บุคลากรในสถานศึกษาที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

เปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่า F-test โดยทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ดังตาราง 12

ตาราง 12 แสดงผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ประสบการณ์ในการทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	F	P-value
1-5 ปี	137	4.40	0.55	2.563	0.729
6-10 ปี	77	4.54	0.36		
11 ปีขึ้นไป	88	4.51	0.43		
รวม	302	4.47	0.48		

* P-value < 0.05

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 12 พบว่า การเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน จากบุคลากรทั้งสิ้น 302 คน กลุ่มบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี จำนวน 137 คน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55) กลุ่มบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี จำนวน 77 คน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.36) และกลุ่มบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปีขึ้นไป จำนวน 88 คน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.43)

เมื่อพิจารณาค่าสถิติ F พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.563 ค่า P (Sig.) เท่ากับ 0.729 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ ($\alpha = 0.05$) แสดงว่า แสดงว่า บุคลากรในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงาน โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 302 คน โดยได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครชีและมอร์แกน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ตัวแปรที่ใช้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรดังนี้ 1.ตัวแปรต้น ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา 2.ตัวแปรตาม ได้แก่ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติอ้างอิง ใช้ทดสอบ t-test แบบ Independent และการทดสอบค่า F-test โดยทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว(One-Way ANOVA) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1.1 ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสำนึกสาธารณะ รองลงมาคือ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหา

1.2 ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้สร้างระบบและกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน รองลงมาคือ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม นโยบาย ทิศทางกลยุทธ์และแผนงาน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้บริหารจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และสร้างบรรยากาศทางวิชาการ

1.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมาคือ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคลและรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้

2. ผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงาน

2.1 ผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ

ผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำผล

การประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

2.2 ผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการเปรียบเทียบผลการเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีประเด็นน่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยวิธีการตรวจเยี่ยมแบบ Onsite Visit ทำให้สถานศึกษาเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา อีกทั้งมีการรายงานผลการประกันคุณภาพภายนอกจากคณะผู้ประเมินภายนอกที่เป็นรูปธรรมสามารถนำผลการดำเนินการและข้อเสนอแนะไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา รวมถึงได้รับการกำกับติดตามการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จากหน่วยงานต้นสังกัด ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนในการสนับสนุนและผลักดันให้บุคลากรในสถานศึกษานำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) ได้กล่าวถึง การประเมินภายนอกลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม (Site Visit) เป็นการประชุมเสวนาสร้างสรรค์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพกับบุคลากร หลักฐานเชิงประจักษ์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก (EQA Report) พร้อมข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของวารุณี ถิ่นโชคดี (2560) ได้กล่าวถึง ปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษาโดยมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมทำงานเป็นทีม และกระจายอำนาจในการทำงานเพื่อให้เกิดการกระจายงานและ

ความรับผิดชอบในการดำเนินงานของสถานศึกษา อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของประยงค์ มณีรัตน์ (2551) ได้ศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา รอดมณี (2550) ได้ทำการศึกษาการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนของเครือข่ายโรงเรียนที่ 40 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับกระบวนการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนของเครือข่าย โรงเรียนที่ 40 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนศิริพันธ์ สว่างบุญ, สรัญญา จันทร์ชูสกุล และพินดา วราสุนันท์ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า สภาพในการนำผลประเมินภายนอกไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ผลการวิจัยพบว่า การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาและด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาและด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานโดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกมาใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานของตนเอง รวมถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริหารจัดการและดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวารุณี ลัคนโชคดี (2560) ได้กล่าวถึง ความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษา โดยมีการประชุมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการบริหารและดำเนินงานของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยประยงค์ มณีรัตน์ (2551) ได้ศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณารายมาตราฐาน มาตราฐานที่มีการนำผลไปใช้ในการปรับปรุงงานในระดับสูงสุด ได้แก่ มาตราฐานด้านผู้บริหาร(เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษา) รองลงมาคือ มาตราฐานด้านครู(เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้) สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา รอดมณี (2550) ได้ทำการศึกษาการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนของเครือข่ายโรงเรียนที่ 40 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในเชิงตรวจสอบยืนยัน เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่านำไปใช้มากที่สุด คือ ด้านครูมีวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีจำนวนครูเพียงพอ ในส่วนของการนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ใน เชิงสัญลักษณ์

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่านำไปใช้มากที่สุด คือ ด้านผู้บริหารและครูนำผลการประเมินภายนอกมาใช้ อ้างอิงประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและสอดคล้องกับงานวิจัยของมานิต บุญประเสริฐ (2557) ได้ทำการศึกษานำการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสำหรับ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนา คุณภาพของสถานศึกษาโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ความมุ่งมั่นของผู้บริหารสถานศึกษาความ ร่วมมือของครู และด้านการดูแล ติดตามให้คำแนะนำของเขตพื้นที่การศึกษา ตามลำดับ

1.3 ผลการวิจัยพบว่า การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาผู้เรียนให้มีผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตาม ที่สถานศึกษากำหนด อาจต้องใช้เวลา รวมถึงสถานศึกษาอาจมีรูปแบบการพัฒนาผู้เรียนที่ยังไม่ หลากหลาย ส่งผลให้ไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีระดับความถนัด และความเข้าใจที่แตกต่างกัน สถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวารุณี ลัภนโชคติ (2560) ได้กล่าวถึง ความพร้อมของนักเรียนทั้งในด้านการเรียน ความมุ่งมั่นตั้งใจ ความคาดหวัง ผลสัมฤทธิ์ และพฤติกรรมการเรียน เป็นปัจจัยนำเข้าที่ส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนและคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยประยงค์ มณีรัตน์ (2551) ได้ศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาไป ใช้ในปรับปรุงการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า มาตรฐานที่ได้นำมาใช้ในการปรับปรุงงานเป็นอันดับสุดท้าย ได้แก่ มาตรฐานด้านผลลัพธ์ผู้เรียน

2. การเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงาน

2.1 การเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ

ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็น ต่อการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา และครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพหรือการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของสถานศึกษาโดยมี ส่วนร่วมในการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก รวมถึงการปรับเปลี่ยนกรอบแนวทาง การประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ. 2567-2570 ทำให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนในการเตรียมความ พร้อมรับการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประยงค์ มณีรัตน์ (2551) ได้ศึกษาการนำผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู

ที่ทำหน้าที่ประกันคุณภาพการศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภรัตน์ บรรดาศักดิ์ (2555) ได้ศึกษาเจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาที่มีตำแหน่งต่างกัน มีเจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกโดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนศิรินทร์ สว่างบุญ, ศรีธัญญา จันทรชูสกุล และพินดา วราสุนันท์ (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการนำผลประเมินไปใช้ประโยชน์ของผู้บริหารและครูมีการรับรู้ต่อสภาพการนำผลประเมินไปใช้ประโยชน์ในภาพรวม และรายด้านทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรในสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการประกันคุณภาพการศึกษา มีเป้าหมายเดียวกันคือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีมาตรฐานการศึกษาเดียวกัน ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติตามมาตรฐานและข้อกำหนดของการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งครอบคลุมทุกระดับของบุคลากร จึงส่งผลให้แนวโน้มการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวารุณี ถิ่นโชคดี (2560) ได้กล่าวถึง วัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นคุณภาพ โดยมีเป้าหมายในการทำงานและสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ ทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษามุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและคุณภาพของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภรัตน์ บรรดาศักดิ์ (2555) ได้ศึกษาเจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารและครูผู้สอน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีเจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกโดยรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชาญ ถิระโคตร, ภาณุพงศ์ บุญรัมย์ และ พงษ์ธร สิงห์พันธ์ (2566) ได้ศึกษาการเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบสภาพการเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่ของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ อักษร, ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์ และ

อรสา จรุงธรรม (2567) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นต่อระดับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีข้อเสนอแนะ 2 ประการ คือ 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และ 2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากข้อค้นพบจากงานวิจัยการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ดังนี้

1.1 ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหา ดังนั้นสถานศึกษาควรพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงสามารถปรับตัวและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

1.2 ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้สร้างระบบและกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ดังนั้นสถานศึกษาควรส่งเสริมการสร้างระบบและกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพและสนับสนุนการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นสถานศึกษาควรส่งเสริมการออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

2.1 ควรศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประกันคุณภาพไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษา เรื่อง สภาพและปัญหาของการนำผลการประกันคุณภาพไปใช้ในสถานศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาแนวทางสำหรับการวางแผนและปรับปรุงเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2542). *การประกันคุณภาพการศึกษากกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์
คุรุสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวง
การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.
- ขัตติยา วงษ์สันต์. (2548). *ความพร้อมตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพ
การศึกษา, จากองค์การภายนอกของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาเขตวังทองหลาง
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย
ราชภัฏจันทรเกษม*.
- คำเหมือน บุญพะมณี. (2555). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินการการประกันคุณภาพ
การศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*.
- จำรัส นองมาก. (2544). *ปฏิบัติการประเมินคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชันพรีนติ้ง.
- จุฬาลักษณ์ อักษร , ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์ และ อรสา จรุงธรรม. (2567). *การดำเนินงานการประกัน
คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*.
สืบค้นเมื่อ 3 กรกฎาคม 2567, จาก [https://ojs.lib.buu.ac.th/index.php/ejes/
article/view/9664](https://ojs.lib.buu.ac.th/index.php/ejes/article/view/9664)
- เจตนา เมืองมูล. (2557). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 3 กรกฎาคม 2567, จาก
[https://www.kkzone1.go.th/administrator-control/data/003/20-03-2018-15-45-
27_838365262.pdf](https://www.kkzone1.go.th/administrator-control/data/003/20-03-2018-15-45-27_838365262.pdf)
- ณัฐรยาน์ บุญยทวีพัฒน์, ชูชาติ พ่วงสมจิตร และ รัตนา ดวงแก้ว. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผล
ประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*.
สืบค้นเมื่อ 3 กรกฎาคม 2567, จาก [https://so05.tci-thaijo.org/index.php/edjour_
stou/article/download/128845/96847/338326](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/edjour_stou/article/download/128845/96847/338326)
- ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ, สรัญญา จันทรชูสกุล, และ พินดา วราสุนันท์. (2559). *การพัฒนารูปแบบ
การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

- ไทยโพสต์. (2566, 31 พฤษภาคม). สมศ.เผยกรณีสถานศึกษาไม่นำผลประเมินปีก่อนไปปรับปรุงพัฒนา จะกลายเป็นส่วนหนึ่งการพิจารณาประเมินปี 67. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2567, จาก <https://www.thaipost.net/news-update/388431>
- ธนวิน ฅ น่าน. (2554). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม.
- ธวัชชัย ศุภดิษฐ์. (2557). การพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2567, จาก <http://www.nida.ac.th/th/download/publication/thawatchai.pdf>
- นครินทร์ ขาวผ่อง. (2547). กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนเทศบาลจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2534). ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- นพรัตน์ ชัยเรือง. (2563). การพัฒนาระบบติดตามและประเมินการนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: สำหรับหน่วยงานต้นสังกัด. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- นภาพร ส่งแสง. (2550). การศึกษาปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาและด้านบริบทของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ การนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ในเชิงปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาขั้น พื้นฐานสังกัด สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิตสาขาวิชาการวิจัย และสถิติทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทิดา ทองเจือ. (2554). กระบวนทัศน์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561). ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- บุญชุม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุศบา ศรีมี. (2560). การศึกษาสภาพการดำเนินงานและแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ประยงค์ มณีรัตน์. (2551). การนำผลการประเมินคุณภาพสถานศึกษาไปใช้ใน ปรับปรุงการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์.

สืบค้นเมื่อ 5 กรกฎาคม 2567, จาก https://ir.stou.ac.th/bitstream/123456789/7047/1/fulltext_113506.pdf

ปรีชา รอดมณี. (2550). การนำผลการประเมินภายนอกไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนของเครือข่ายโรงเรียนที่ 40 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิศมัย นิตีศักดิ์ และ สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2557). การศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกรอบสามในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ, 9(1), 59-68.

มานิต บุญประเสริฐ. (2557). การนำการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษาที่ไม่ได้รับรองมาตรฐานการศึกษา (พ.ศ.2554-2558). กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

รณชัย บุญถือ และ คณะ. (2550). ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสองไปปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

รัตนา ดวงแก้ว. (2556). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประมวลสาระชุดนโยบายการแผนงานและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วัชรศักดิ์ สงค์ปาน. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

วัชร จตุพร. (2563). รูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาเชิงรุกเพื่อบริหารความเสี่ยงในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ, 7(1), 21.

วารุณี ถิ่นโชคดี. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลและพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกทั้งสามรอบของสมศ.

สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2567, จาก <https://www.onesqa.or.th/upload/download/202103231503005.pdf>

วิชาญ ธีระโคตร ,ภานุพงศ์ บุญรัมย์ และ พงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2566). การเตรียมความพร้อมในการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2567, จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sskrujournal/article/view/265723/183464>

- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2555). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภรัตน์ บรรดาศักดิ์. (2556). เจตคติต่อการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้บริหารและครูผู้สอน ใน *สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1*. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2567, จาก <http://dspace.nstru.ac.th:8080/dspace/bitstream/123456789/2080/12/Fulltext.pdf>
- สแตนซาเกอร์ และ คณะ. (2009). *การศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับผลกระทบของการประกันคุณภาพภายนอก*. สืบค้นเมื่อ 1 เมษายน 2568, จาก <https://doi.org/10.1080/02602930903432074>
- สมพร สังวาระ. (2563). *รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสถานศึกษาเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า*. สืบค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2567, จาก <http://research.otepc.go.th>.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2542). *การประกันคุณภาพการศึกษา : พลังและความหวัง*. นครปฐม: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาตามการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประกันคุณภาพภายนอก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2563). *การพัฒนาคุณภาพการศึกษา*. สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2557). *สรุปผลการวิจัยติดตามการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2567, จาก https://www.onesqa.or.th/upload/download/file_42fe1c2ceefd

9534315566110f3a18c6.pdf

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2567). *คู่มือกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอก พ.ศ. 2567-2571 ฉบับสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2567, จาก <https://www.onesqa.or.th/th/content-view/1168/3560/>
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ. รัตนะเทรตติ้ง.
- สุคนิสา พูลศรี. (2541). *สภาพการทำงานประเมินความต้องการจำเป็นทางการศึกษาและการใช้ผลในกระทรวงศึกษาธิการ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2545). *วิธีวิทยาการประเมินภายในสำหรับสถานศึกษา*. ภาควิชาวิจัยการศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภณ พรหมแก้ว. (2552). *การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2567, จาก <http://pioneer.chula.ac.th/~jutumpor/op06.doc>
- Argyris, C., & Schon, D. A. . (1978). *Organizational learning: A theory of action perspective*. Addison-Wesley.
- Barney, J. (1991). *Firm resources and sustained competitive advantage*. Journal of Management, 17(1), 99-120.
- Mariza Hadul Aslamayah, I. I. a. E. F. F. (2022). *The Effect of School Principals' Leadership Styles on the External Quality Assurance System's Improvement" in ICIGR Conference Proceedings, KnE Social Sciences*. Retrieved May 1, 2024, from 10.18502/kss.v7i10.11221
- Melickius Mwoshe and Gabriel W. Festo. (2021). *The Challenges which Interfere External Quality Assurance in Promoting Schools' Performance*. Retrieved May 1, 2024, from <https://www.rucu.ac.tz/assets/doc/RUJASS%20Vol%207,%20ISSUE%202,%202021.pdf#page=216>

Mohzana, M. A., Iswahyu Pranawukir, Ardhana Januar Mahardhani and Ahmad Hariyadi.

(2024). *QUALITY ASSURANCE SYSTEM IN IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION IN SCHOOLS*. Retrieved May 1, 2024, from <https://www.ejournal.insud.ac.id/index.php/MPI/article/view/830/646>

Regina N. Osakwe. (2016). *Principals' quality assurance techniques for enhancing secondary school quality education in the 21st century*. Retrieved May 1, 2024, from <https://hdl.handle.net/10520/EJC191914>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มุ่งศึกษาการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
2. การตอบแบบสอบถามของท่าน นับว่ามีคุณค่าต่อการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการประกันคุณภาพของสถานศึกษาและกำหนดแนวทางการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ และตอบตามสภาพที่เป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น *ไม่มีการสรุปถึงตัวบุคคลเพื่อก่อให้เกิดความเสียหาย*
4. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกเครื่องหมาย ✓ ในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพจริงของท่าน

1. เพศ

() 1. ชาย () 2. หญิง () 3. ไม่ระบุ

2. สถานภาพ

() 1. ผู้บริหารสถานศึกษา () 2. ครู

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

() 1. 1-5 ปี () 2. 6-10 ปี () 3. 11 ปีขึ้นไป

4. ขนาดสถานศึกษา

() 1. เล็ก () 2. กลาง () 3. ใหญ่

ตอนที่ 2 การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าท่านมีการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น ซึ่งมีการกำหนดระดับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ ดังนี้

- 1 หมายถึง มีการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ อยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง มีการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง มีการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ อยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง มีการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ที่	การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้						
1	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มี ความสามารถในการสื่อสาร					
2	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มี ความสามารถในการคิด					
3	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มี ความสามารถในการแก้ปัญหา					
4	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มี ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต					
5	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มี ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี					
6	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้ เกิดความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์					
7	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มี ความซื่อสัตย์สุจริต					
8	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มี ระเบียบวินัย					
9	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้ เกิดการใฝ่เรียนรู้					
10	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้ รู้จักการอยู่อย่างพอเพียง					
11	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มี ความมุ่งมั่นในการทำงาน					
12	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้รัก ความเป็นไทย					
13	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มี จิตสาธารณะ					

ที่	การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
14	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มี ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง					
15	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาครูให้ สามารถนำแผนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติได้ มีผลงาน ชิ้นงานเชิงประจักษ์					
16	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาครูให้ สามารถประเมินผลความก้าวหน้าการเรียนรู้และนำไปสู่การพัฒนา ตนเองของผู้เรียนได้					
ด้านที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา						
1	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม นโยบาย ทิศทางกลยุทธ์และแผนงาน					
2	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้บริหารจัดการ หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และสร้าง บรรยากาศทางวิชาการ					
3	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้บริหารจัดการด้วย หลักธรรมาภิบาล					
4	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้สร้างแรงบันดาลใจ และความร่วมมือของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงาน					
5	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดทำแผนงาน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาและติดตามผลการพัฒนา					
6	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาระบบการ นิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ					
7	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาสื่อ อุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา					
8	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ส่งเสริมการพัฒนา ตนเองของสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน ให้ใช้สื่อ อุปกรณ์อย่างเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้					
9	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดอาคารสถานที่					

ที่	การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	สภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ					
10	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดสวัสดิการสวัสดิภาพของผู้เรียน					
11	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้สร้างระบบและกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน					
12	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้เสริมสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กร ชุมชน และหน่วยงานภายนอกเพื่อความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้					
ด้านที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้						
1	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
2	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดทำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์					
3	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาการประเมินผลการใช้หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้					
4	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดการเรียนรู้เสริมสร้างสมรรถนะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์					
5	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดกิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน					
6	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้					
7	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย					

ที่	การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับความ คิดเห็น				
		5	4	3	2	1
8	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาระบบ สารสนเทศเพื่อติดตามการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคลและให้ข้อมูล ป้อนกลับ					
9	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาศักยภาพ ของผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคลและรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้ ที่เกี่ยวข้องทราบ					

**ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน**

ด้านที่ 1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้

ด้านที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา

ด้านที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

คำชี้แจง

1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาจำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์ในการทำงาน ตามกรอบการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2567-2571 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านผลลัพธ์ของการเรียนรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา และด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

2. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา โดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในการตรวจสอบเครื่องมือของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามศัพท์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในครั้งนี้

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1. ผลลัพธ์ของการเรียนรู้ หมายถึง การนำจุดเด่น จุดด้อย ปัญหา/อุปสรรค ความสำเร็จ รวมถึงข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการประกันคุณภาพภายนอกมาใช้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วยความสามารถในการสื่อสารความสามารถในการคิดความสามารถในการแก้ปัญหาความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีพัฒนาผู้เรียนให้มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดและสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ โดยมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถนำแผนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติได้ มีผลงานชิ้นงานเชิงประจักษ์ และสามารถประเมินผลความก้าวหน้าการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาตนเองได้	1.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสารเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด				
	2. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด				
	3.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด				
	4.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด				

นิตยาศัพท	ข้อคํำถำม	ควำมคิตเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	5.สถำนศีกษำนำผลกร ประกั้นคุณภำพภำยนอกไป ใช้พัฒ นำผู้เรียนให้ม ควำมสมำรธในกรใช้ เทคโนโลยี่เป็นไปตำม เป้ำหมำยที่สถำนศีกษำ กำหนด				
	6.สถำนศีกษำนำผลกร ประกั้นคุณภำพภำยนอกไป ใช้พัฒ นำผู้เรียนให้ เกิดควำมรักขำติ ศำสนำ พระมหำกษัตริย์เป็น ไปตำมเป้ำหมำยที่สถำน- ศีกษำกำหนด				
	7.สถำนศีกษำนำผลกร ประกั้นคุณภำพภำยนอกไป ใช้พัฒ นำผู้เรียนให้ มควำมซื่อสัตย์สุจริตเป็นไป ตำมเป้ำหมำยที่สถำนศีกษำ กำหนด				
	8.สถำนศีกษำนำผลกร ประกั้นคุณภำพภำยนอกไป ใช้พัฒ นำผู้เรียนให้มี ระเบียบวินัยเป็นไปตำม เป้ำหมำยที่สถำนศีกษำ กำหนด				

นิตยาศัพท	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	9.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด				
	10.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการอยู่อย่างพอเพียงเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด				
	11.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความมุ่งมั่นในการทำงานเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด				
	12.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้รักความเป็นไทยเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด				

นียมคัพท	ข้อค้ำถาม	ควมคืดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	13.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด				
	14.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง				
	15.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำแผนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติได้ มีผลงานชิ้นงานเชิงประจักษ์				
	16.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้สามารถประเมินผลความก้าวหน้าการเรียนรู้นำไปสู่การพัฒนาตนเองได้				

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
2.การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การนำจุดเด่น จุดด้อย ปัญหา/อุปสรรค ความสำเร็จรวมถึงข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการประกันคุณภาพภายนอกมาใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์ และแผนงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการและบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล จัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีกระบวนการ นิเทศการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมถึงการใช้สื่อ อุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา จัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ มีการจัดสวัสดิการ สวัสดิภาพ แนวทางการป้องกันโรคอุบัติภัย ภัยพิบัติสถานศึกษามีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ รวมถึงเสริมสร้าง	1. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม นโยบาย ทิศทาง กลยุทธ์ และแผนงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา				
	2.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้บริหารจัดการหลักสูตร การสอน การสื่อสารแผนงานวิชาการ และสร้างบรรยากาศทางวิชาการ				
	3.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้บริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาลสามารถสร้างแรงบันดาลใจและความร่วมมือของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงาน				

นิตยาศัพท	ข้อคําคถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
เครือข่ายผู้ปกครอง องค์กร และชุมชน	4.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาและติดตามผลการพัฒนาที่นำไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา				
	5.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาระบบการนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบสามารถนำผลใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้				
	6.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาสื่อ อุปกรณ์ระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของสถานศึกษาบุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน ให้ใช้สื่อ อุปกรณ์อย่างเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้				

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	7.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดการสถานที่ สภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ				
	8.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดสวัสดิการ สวัสดิภาพของผู้เรียน มีแนวทางการป้องกันโรค อุบัติเหตุ ภัยพิบัติ มีซักซ้อมขั้นตอนในการรักษาความปลอดภัย รวมถึงประเมินความเสี่ยง และมาตรการป้องกันตามบริบทของสถานศึกษา				
	9. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้สร้างระบบ และกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนโดยคัดกรองเบื้องต้นอย่างเป็นระบบ นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือผู้เรียนแต่ละประเภทหรือผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็น				

นิยามศัพท์	ข้อความถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	10.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้เสริมสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กร ชุมชน และหน่วยงานภายนอก เพื่อความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้				
3. การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การนำจุดเด่น จุดด้อย ปัญหา/อุปสรรคความสำเร็จ รวมถึงข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการประกันคุณภาพภายนอกมาใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อพัฒนาการออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องโดยสถานศึกษาจัดการเรียนรู้เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการ ความถนัดและความ	1. สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน				
	2.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดทำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์				
	3.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาการประเมินผลการใช้หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้				

นิยามศัพท์	ข้อความถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
สนใจของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้ รวมถึงสถานศึกษาดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อติดตามวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคลและให้ข้อมูลป้อนกลับพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายเป็นรายบุคคล และรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ	4.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดการเรียนรู้ เสริมสร้างสมรรถนะคุณลักษณะที่พึงประสงค์				
	5.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดกิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความต้องการ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน				
	6.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองในการเรียนรู้				
	7.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย				
	8.สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อติดตามผู้เรียนรายบุคคลและให้ข้อมูลป้อนกลับ				

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	9. สถานศึกษานำผลการ ประกันคุณภาพภายนอก ไปใช้พัฒนาศักยภาพของ ผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็น รายบุคคลและรายงานผล การเรียนรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบ				

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

วันที่/...../.....

ภาคผนวก ค ผลการตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ผลการตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ของแบบสอบถาม (Item-Objective Congruency: IOC)

ที่	การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
ด้านที่ 1 ผลลัพธ์ของการเรียนรู้						
1	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสารเป็นไป ตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดเป็นไปตาม เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอก ไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์เป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษา กำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นไปตาม เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ที่	การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
8	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้มีระเบียบวินัยเป็นไปตามเป้าหมายที่ สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมาย ที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการอยู่อย่างพอเพียงเป็นไปตาม เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้มีความมุ่งมั่นในการทำงานเป็นไปตาม เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้รักความเป็นไทยเป็นไปตามเป้าหมาย ที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้มีจิตสาธารณะเป็นไปตามเป้าหมายที่ สถานศึกษากำหนด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ สามารถ เรียนรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำแผนการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ ได้ มีผลงาน ชิ้นงานเชิงประจักษ์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
16	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาผู้เรียนให้สามารถประเมินผลความก้าวหน้าการ เรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาตนเองได้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ที่	การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
ด้านที่ 2 การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา						
1	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม นโยบาย ทิศทางกลยุทธ์และแผนงาน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้บริหารจัดการหลักสูตร การสอน การสื่อสารแผนงานวิชาการและสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้บริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้สร้างแรงบันดาลใจและความร่วมมือของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้จัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาและติดตามผลการพัฒนา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาระบบการนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้พัฒนาสื่อ อุปกรณ์ ระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน ให้ใช้สื่อ อุปกรณ์อย่างเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ที่	การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
9	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ จัดอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับทำ กิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ จัดสวัสดิการ สวัสดิภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ สร้างระบบและกระบวนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ เสริมสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กร ชุมชน และ หน่วยงานภายนอกเพื่อความร่วมมือในการสนับสนุน การจัดการเรียนรู้	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
ด้านที่ 3 การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้						
1	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอก ไปใช้ออกแบบหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ จัดทำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง สมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาการประเมินผลการใช้หลักสูตรและแผนการ จัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ จัดการเรียนรู้เสริมสร้างสมรรถนะ คุณลักษณะที่พึง ประสงค์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ที่	การนำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	สรุปความ สอดคล้อง
		1	2	3		
5	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ จัดกิจกรรมบูรณาการส่งเสริมเจตคติที่ดีตามความ ต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองใน การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ ออกแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อติดตามการเรียนรู้ของ ผู้เรียนรายบุคคลและให้ข้อมูลป้อนกลับ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	สถานศึกษานำผลการประกันคุณภาพภายนอกไปใช้ พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็น รายบุคคลและรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทราบ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม(Try out)

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม(Try out)

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.978	37

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	162.93	329.513	.579	.978
a2	163.20	328.028	.579	.978
a3	162.97	321.826	.799	.977
a4	162.93	324.685	.740	.978
a5	163.00	326.483	.526	.979
a6	163.00	320.207	.679	.978
a7	162.87	324.878	.740	.978
a8	162.90	329.128	.601	.978
a9	162.97	322.654	.764	.978
a10	162.93	324.478	.688	.978

a11	162.97	321.620	.807	.977
a12	162.87	321.913	.876	.977
a13	162.80	323.683	.908	.977
a14	162.93	321.995	.793	.977
a15	163.17	326.144	.600	.978
a16	163.03	318.930	.807	.977
b1	162.87	328.464	.577	.978
b2	162.87	320.326	.810	.977
b3	162.93	325.789	.690	.978
b4	163.03	321.757	.749	.978
b5	162.90	318.714	.870	.977
b6	162.80	320.028	.904	.977
b7	162.90	325.541	.704	.978
b8	163.03	324.861	.675	.978
b9	163.03	328.033	.543	.978
b10	163.00	324.414	.752	.978
b11	162.77	328.254	.686	.978
b12	163.07	323.444	.739	.978
c1	162.83	325.523	.798	.978
c2	162.80	324.855	.847	.977
c3	162.87	325.154	.727	.978
c4	162.87	319.706	.835	.977
c5	163.03	322.723	.765	.978
c6	163.03	318.723	.815	.977
c7	162.83	322.075	.879	.977
c8	163.03	320.447	.708	.978

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	มณีรัตน์ ทะการ
วัน เดือน ปี เกิด	19 สิงหาคม 2542
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2564 กศ.บ. (การประถมศึกษา), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
ที่อยู่ปัจจุบัน	4 หมู่ 18 ต.หางว อ.เทิง จ.เชียงราย 57160
ผลงานตีพิมพ์	มณีรัตน์ ทะการ และวัชระ จตุพร. (2568). การนำผลการประกันคุณภาพ ภายนอกไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 4.วารสารเสถียรวิทย์ปริทัศน์, 5(2)
รางวัลที่ได้รับ	-

